

Genetikailag módosított szervezetek

A természetben elő nem forduló módon változtatják meg a genetikai örökítőanyagot a genetikailag módosított szervezetekben. ☞ 4. oldal

Emberközelbe vitt evangélium

Mindennapi kenyerünk és táplálékunk, testi-lelki eledelünk... Ezek körül forog létezésünk java része. Időnként elmarad a lelkünk... ☞ 6. oldal

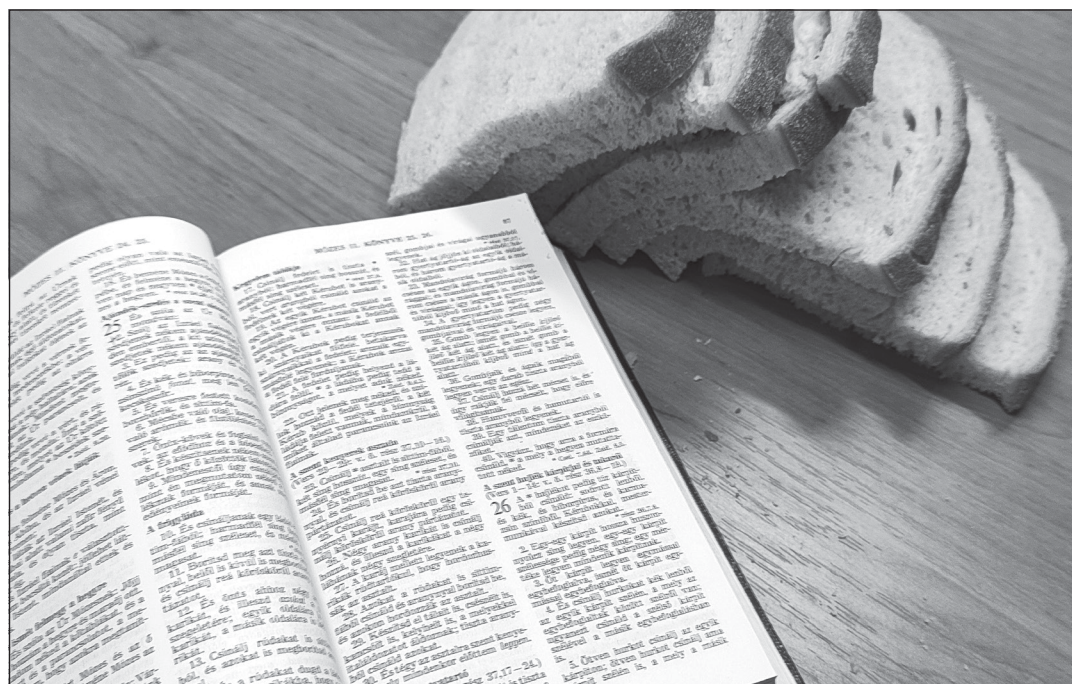
A keresztyénség legnagyobb növekedése

Gert Scobel azt tervezte, hogy megvitatja a keresztyény egyházak válságát. Beszélgetőtársai azonban nem akarták követni tervét. ☞ 13. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2021. AUGUSZTUS • 32. évf. 15-16. szám • Ára 3 lej

Ép testben ép lélek

Mennyire tartjuk fontosnak a gyermekek egészséges étkezését? Hiszen nem véletlen ez a régi mondás: „mens sana in corpore sano”, vagyis ép testben ép lélek, amit egy ismerősöm az egészségtelen életmódja miatt így fordított viccesre egyszer: „ép testben épphogy élek”.

Az vagy, amit megeszel. Tehát amikor a gyerek étkezéséről esik szó, rá kellene pillantani egy kicsit a családi asztalra: milyen arányban van az asztalon házi főtt étel, és milyen arányban rendelt „gyorskaja”, illetve hányszor dob össze az anyuka szalmakrumplit, illetve gyorsfagyasztott előre elkészített ételt? Hányszor esznek egy héten a gyerekek chipset és isznak szénsavas, színezett üdítőt, az energiáitól nem is beszélve?

Ahhoz, hogy egészséges gyerekről és felnőttről beszéljünk, egészséges életmód szükséges, egészséges ételek, nyugodt élet, sok mozgás.

De az egészséges életmód más miatt is fontos. A test kordában tartása, a mértékletesség, a mozgás, az egészségtelen ételektől való tartózkodás a lelket is edzi, hiszen ez már önmegtartóztató életmódot is jelent: az egészségtelen ételeket és italokat az ember nem vásárolja meg és nem fogyasztja el.

A gyereket akkor lehet erre megtanítani, ha a szülők egyáltalán nem vagy csak nagyon ritkán fogyasztanak ilyen élelmiszereket és italokat. (Folytatás a 2. oldalon)

Tápláló jó cselekedetek

A hitünk megéléséhez szükségszerűek a jó cselekedetek. Enélkül megragadunk az elvek, eszmék, teóriák világában, s nem vesszük észre a körülöttünk lévő gyötrelmes küzdelmeit. Jézus is megtehetné volna, hogy a biztonságos mennyei környezetből adja át nekünk mindazt, amit az evangéliumok összefoglalnak, de ő inkább belépett a földi valóságba, hogy cselekedetei által példázza a tanításait és bizonyítsa az irántunk való szeretetét. Ennek ismeretében felmerül a kérdés, hogy mi mivel igazoljuk a megváltás miatti hálánkat és Urunk iránti szeretetünket. Enni adunk az éhezőknek, ruhát adunk a rászorulóknak, figyelmet és együttérzést tanúsítunk az elhagyott iránt.

Arról azonban nem szabad megfeledkeznünk, hogy mind az Ó-, mind az Újszöv-

vetségben az éhezőkön való segítség nem a cél volt, hanem az eszköz ahhoz, hogy Isten gondviselése nyilvánvaló legyen. Ismert a négy- és ötezer ember megvendégelése az Újszövetségben, de ezek is csak egyszer történtek meg. Ráadásul a csoda kedvezményezettjei ettől még nem lettek hűségesebbek Jézushoz. Sőt, amikor az Úr a mennyből alászállt kenyérről beszélt nekik, „sokan visszavonultak a tanítványai közül, és többé nem jártak vele” (Jn 6,66). Lám, nem a tele gyomor tesz fogékonyabbá az evangéliumra. A test szükségleteinek kielégítése nem célja az Isten munkájának, hanem az ő gondoskodó szeretetének a jele. A cél az üdvösség hirdetése, minden ember Krisztushoz vezetése.

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN BÉLA

www.facebook.com/harangszo

Ép testben ép lélek

(Folytatás az 1. oldalról)

Amikor a gyermekek lelki táplálásáról beszélünk, én nem tudom kihagyni a testi táplálást sem, hiszen a lelki táplálék, valamint a nevelés fontos eszköze az egészséges életmód.

Testünk a Szentlélek temploma. Mint ahogy nem szeretünk koszos, düledező templomba járni, a lelkünk sem érzi jól magát olyan testben, amelyik beteg, vagy amelyikkel csak cammogni lehet.

Ez először is a babával való első szeretetközösséget jelenti: a mosolyt, az eldúolt daltamokat a még meg nem született babának, a szeretetelt elfogadást a megszületett csöppségnek, az együtt töltött gögicsélős, kacagós, rugdalózós, minőségi időt.

A lelki nevelés következő fázisa a következetesség. Ne „gyermekistent” neveljünk, hanem istenfélő gyermeket, akit a szülő és az Atya szeret. Lehet tanítani imádkozni és viselkedni is.

A zsenge gyermekkor következik, 5 évtől 11 éves korig a legszebb időszak, ha jól tudjuk kezelni a dackorszakokat. Ilyenkor a gyerekek elsajátítják a családi értékrendet, szokásokat, mindent utánoznak, amit tőlünk látnak. Ritka bájosak tudnak lenni ebben az időszakban, fogékonyak a bibliai tanításokra, népmesékre, énekekre, szégyenérzet nélkül szavalnak, táncolnak, mesélnek otthon. De a példamutatás a legfontosabb, mert hiába mesélünk szép történeteket neki/nekik, ha közben a mélyben forrnak az indulatok a szülők között. Nem a történet íródik be a lelkébe és a tudatába, hanem a hangulat.

A gyerekek számára lelki táplálékként élmények kellenek, a jó Isten élménye az imádságban, a világban való biztonságos tájékozódás a szülői dicséretnek által, az önbizalom erősítése a szeretetünkön keresztül. Engedjük, hogy az iskola tanítsa meg az ismereteket, mi pedig adjunk át élményeket a gyerekeinknek.

Kamaszkorban már csak nyesegetünk, mert akkor nem mi vagyunk a legfontosabbak, hanem a barátok, hiszen gyermekünk megkérdőjelez minden általunk fontosnak tartott értéket, valamint meg kell védenünk őt önmagától pontosan úgy, mint másfél éves korában, amikor mindenbe belenyúlt.

Felnőtt korukban pedig leszedjük a nevelésünk gyümölcsseit. Ezek nem mindig édesek, de a 30 évet betöltött gyermekeink életminőségéből leszűrhetjük, mennyire voltunk hitelesek.

Adjon az Isten kitartást, hitet, szeretetet ebben a munkában!

TÓTOS BEÁTA

Helyemen maradok

„Izsák Gérárban lakozott” (1Móz 26,6).

Életünk napjai gyorsan telnek. Rohannak az évek és évtizedek. Néha meg kellene állnunk és visszatekintenünk. El kellene csendesednünk, és figyelniünk kellene Isten útmutatására.

Izsák az ősatyák egyike. Neve ismerős mindnyájunknak. A Biblia Ábrahámval és Jákobbal együtt emlegeti. Ábrahám elhagyja az ősi lakhelyet, és megy az ismeretlen felé, melyet az Úr tanácsol neki. Jákob pedig a nagy harcos: „Addig nem engedlek el, amíg meg nem áldasz engem!”

ÁLDÁSOK

Nem sok figyelemre méltó dolgot mond a Biblia Izsákról. Ő az egyedüli, akinek a neve nem változik meg. Ábrám nevét Ábrahámra változtatja az Úr, a Jákobét pedig Izráelre. 1Móz 26-ban olvashatunk részletesebben Izsákról, arról, hogy milyen is volt az élete. Mindenekelőtt ki kell emelnünk az Istenbe vetett hitét. Ekkor Lakhai Róiban lakik, a déli pusztaságon. Az éhség miatt Egyiptomba menne. Mind a három ősatya az éhség miatt megfordult Egyiptomban, mely akkor a Közép-Kelet gabonaraktára volt.

Ábrahám is és Jákob is, hogy életben maradjanak, Egyiptomba mentek. Eleinte Izsák nem akart Egyiptomba menni. Az Úr így szólt hozzá: Ne menj Egyiptomba, maradj – mint jövevény – e földön. Ígéretet is kap az Úrtól: Veled leszek, és megáldalak téged és ezt a földet neked adom és utódaidnak. Izsák tehát e földön marad – az Isten ígéretében bízva. Ábrahám hite abban mutatkozott meg, hogy elhagyta szülőföldjét, amikor Isten kihívta onnan. Izsák hite pedig azáltal lesz nyilvánvaló, hogy az éhség ellenére ott marad, és nem megy Egyiptomba. „Izsák ott maradt és Gérárban lakott.” Mondhatunk, amit akarunk Izsákról, de ott maradt Gérárban, annak ellenére, hogy az éhség nagy próba volt az ő számára is. Nem nyafog, nem akadékoskodik, és nem lázong Isten ellen, hanem marad a helyén, és ott munkálkodik.

ASZÁLYOS IDŐK

A mi életünkben is lehetnek száraz, aszályos időszakok. Példának okáért a munkánkban vagy az egyházunkban. Első reakciónk: mindent otthagyni és máshol kezdeni. Más munkát próbálunk keresni, más kihívásokra vágyunk. Sokan még gyülekezetet is váltanak, mert lelkileg éhséget éreznek. A legtöbben az előmenetelt keresik. A reklámok is erre sarkallnak. Az ember már azt sem tudja, hogy mit csináljon.

Izsák marad, és Isten gazdagon megáldja. Aki Istennek engedelmeskedik, azt az Úr megáldja. Az áldások ajtaja nyílik meg az ilyen ember számára.

A HŰSÉG

Évszázadokkal később Jézus Krisztus, Isten Fia eljött erre a földre. Sokan nem várták, sokan nem fogadták be, sokan nem örültek Neki. És Ő mégis vállalta. Nem ellenkezett Isten akaratával, hanem véghez vitte a küldetését. Eljött, hogy ellenségeit is megmentse. Vállalta a keresztet az emberekért, akik nem fogadták be Őt. Nem hagyott el bennünket, feláldozta magát, hogy megmentsen az örök kárhozattól. Az Urat csak úgy tudjuk követni, ha engedelmesek vagyunk neki, és hűségesek vagyunk hozzá. Sokszor úgy tűnik, hogy jobb lenne elmenni máshova, de csak Vele maradván, csak Nála maradván várhatjuk az Úr áldásait.

Testvérem, hol a te helyed? Máshova vágyasz, mint ahol az Úr látni akar téged? Ne menj el, ne hagyd ott az Urat, mert csak akkor áld meg téged is és szerettedet is az Úr.

CSOMAY ÁRPÁD

Csak az oroszlánok éheznek

„...Az oroszlánok is sínylódnek és éheznek, de akik az Úrhoz folyamodnak, nem nélkülözik a jót...” (Zsolt 34,1–15).

Dávid királyt életében sok megpróbáltatás érte. Az egyik említésre méltó – s lelki életének alakulására meghatározó – az volt, hogy Saul király üldözőbe vette, és neki nagy veszelmek közepette bujdosnia kellett az őt üldöző, féltékeny király elvakult haragja elől.

E zsoltár megragadóan fejezi ki a veszelmekben is az Isten oltalmát kereső lélek tusakodását. Valójában ez egy Istent dicsőítő hálaének, melyben a zsoltáros Isten jóságát emeli ki, és Isten jóságának magasztalására hív fel mindeneket. E szándékát így fejezi ki: „Jőjjetek fiaim, hallgassatok rám, megtanítalak titeket az Úr félelmére!” (12 vers).

Szent Ágoston írta volt e zsoltárral kapcsolatosan: „Áldjad Istent, mikor neked vigasztalást ad; áldjad őt, mikor azt tőled megvonja; mert ő az, ki adja, ő az, ki megvonja; csak önmagát nem vonja el attól, ki őt áldja.”

AZ ÚRNÁL VAN A MEGOLDÁS

Dávid az élet bölcsességét kívánja közölni másokkal is: „Megkerestem az Urat és meghallgatott engem, és minden félelmemből kimentett engem.” (5. vers)

Megtapasztalta, hogy Isten mindig kész a szükségben élő ember megsegítésére. Ezért énekeljük mi is: „Egyedüli reményem, ó Isten, csak te vagy” (Ének: 331).

Dávid tudta, hogy életének példája nem kerül el a hívei figyelmét. Látják, hogy a pompa, dicsőség, hatalom nem vakítja el. Ez intő példa kell legyen számunkra is, hogy amíg másokat istenfélelemre buzdítunk, a kishitűség ne látszódjék meg rajtunk.

Milyen igaz, hogy sok ember csak a bajban tanul meg imádkozni. De akik az Úr előtt hajtanak térdet, azok nem vallanak szégyent.

Olvastam, hogy Charles Lamb (1775–1834), amúgy egy hitetlen angol költő elmondta, mit tenne, ha hirtelen megjelenének a szobájában a világ legnagyobb emberei; többek közt Shakespeare-t is említette. „Mindnyájan felállnánk, és levennénk a kalapunkat.” „És ha Krisztus jönne be?” Alig hallhatóan suttozta: „Mindnyájan letérdelnénk.” Ez egyszer igazat mondott.

BOLDG, AKI BENNE BÍZIK

A 34. Zsoltár lényegében két részből áll. Az első részben a zsoltáros boldogan mondja el, hogy miként tapasztalta meg Isten kegyelmét, megtartatását, és másokat is ennek a magasztalására hív fel: „Dicsőítsétek velem az Urat, és magasztaljuk együtt az ő nevét!” (4. vers).

Ennek az első résznek a fő tanulsága számunkra a 9. versben van megfogalmazva: „Éreztétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, a ki ő benne bízik.”

Az „érezétek meg”-gel rokon értelmű a kóstoljátok meg, ízleljétek meg. Meggyőződést úgy szerezhethünk, ha megteesszük. Azt szoktuk mondani, hogy a puding próbája az evés. Mások ajánlhatják nekünk az Isten szerinti életet, de közvetlen, személyes tapasztalatra van szükségünk. Így vagyunk például egy számunkra ismeretlen étellel is. De nemcsak mi, hanem gyermekeink, unokáink is.

Hányszor próbáltuk rábeszélni őket, hogy kóstolják meg az általunk felkínált ételt, ám ők elutasították azt. De ha mégis sikerült megkóstoltatnunk, megízleltetnünk velük, többet nem kellett gyözködnünk, kértek maguktól is. Mert saját maguk tapasztalták meg, hogy amit felkínáltunk, az finom, ízletes.

Mire kell tehát rájöttünk? Arra, hogy jó az Úr. Nemhiába mondta Jézus: „Senki sem jó, csak egy, az Isten.” (Mt 19,17). Az üzenet elsősorban azokhoz szól, akik még haboznak, félnek kimondani, hogy jó az Úr. Isten ajándékoz lehetőséget mindenki számára, hogy ezt megtapasztalja.

Spurgeonról, a híres angol baptista prédikátortól olvastam: „A legnagyobb meleg a nap közelében van, a legnagyobb boldogság Jézus közelségében van.”

Persze sok mindent nem lehet bizonyítani, és mégis van. Ilyen például a szeretet. Az Úr jóságát Isten gyermekei a szívükben érzik meg. A keresztyén élet nemcsak ismeret, hanem élmény is kell legyen. Isten jóságának a megérzése belső bizonyosságot ad, és ezt senki sem veheti el.

Isten jóságát főképp abban érezzük meg, hogy megváltott a bűntől. Isten jósága, szabadítása a baj gyökerénél oldja meg az életünket. Ettől kezdve úgy élhetünk, mint akiknek örök életük van. Azt írja Pál a Róm 8, 28-ban: „Tudjuk pedig, hogy azoknak, a kik Istent szeretik, minden javukra van.”

AZ OROSLÁNOK TANÍTÁSA

A zsoltáros egy feledhetetlen képet használ a 11. versben: az oroszlánok – ezt a szót használja a héber nyelv – szűkölködnek, éheznek.

Pontosabban azok, akik az erejükben, javaikban bíznak. Ezek nélkülözik a lelki javakat, vagyis lelkileg éheznek.

Számomra nagyon kedves ez a bibliai vers, mivel vasárnaponként családommal együtt szoktunk ebédelni, s unokáim az ebéd előtt ezt a verset mondják kórusban asztali imaként.

Az Úrban való bizalomnak etikai tartalma is van. A bölcs zsoltáros ekképpen szólít meg: „Jőjjetek fiaim, hallgassatok rám, megtanítalak titeket az Úr félelmére!” (12. vers). Tudjuk a Zsolt 111,10a-ból: „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme”.

A zsoltáríró nagyon ügyesen, rafináltan teszi fel a kérdést: „Ki az az ember, a kinek tetszik az élet, és szeret napokat, hogy jót láthasson?” (13. vers). Mivel az egész zsoltárt az ifjúság lehelete tölti be, feltételezzük, hogy a tanítását fiatal emberekhez intézi, szinte biztosra vehető, hogy a jelenlevők egy nagy igen-nel válaszolnak: Mi vagyunk azok! Igen? – kérdez rájuk. Akkor: „Tartóztasd meg nyelvedet a gonosztól, és ajkadat a csalárd beszédétől. Kerüld a rosszat és cselekedjél jót; keresd a békességet és kövesd azt.” (14–15. vers).

A beszéd célja nem a megtévesztés, hanem az útmutatás, építés kell legyen. Ezért figyelmeztet Jézus a Mt 12,37-ben: „Mert a te beszédidből ismertétel igaznak, és a te beszédidből ismertétel hamisnak.” Vigyázzunk tehát a beszédünkkel!

A kérdés az, hogy mi legyen a mi szolgálatunk. A válasz: „Keresd a békességet és kövesd azt.” Mit jelentsen ez? Azt, hogy Krisztus lerombolta a válaszfalat, és megölte az ellenségeskedést a Golgotán. Jelenti, hogy szabadok vagyunk a Krisztusban. Ez lehetőséget nyújt egy Isten szerinti életre. A hegyi beszédben mondotta volt Jézus: „Boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak” (Mt 5,9).

Később pedig Pál apostol ekképpen biztat: „Azért tehát törekedjünk azokra, a mik a békességre és az egymás épülésére valók” (Róm 14,19).

Genetikailag módosított szervezetek,

Az új évezred egyik legdinamikusabban fejlődő tudománya és egyben iparága a géntechnológia. A genetikailag módosított szervezetek (GMO-k) olyan élő szervezetek, amelyekben a genetikai örökítőanyagot (DNS) a géntechnológia molekuláris módszereivel a természetben elő nem forduló módon változtatják meg.

ISTENT JÁTSZVA

A géntechnológia alkalmazása egyre gyorsabban terjed olyan hagyományos területeken, mint az orvoslás vagy a mezőgazdaság, de olyan új tudományterületeken is, mint a biotechnológia. Általa képesek lehetünk nagyobb termelékenységet elérni a mezőgazdaságban, több embert ellátni kevesebb növényvédő szer alkalmazásával (pl. rovarölő mérget termelő szója), akár szélsőséges éghajlati körülmények közt is. Ez mind jól hangzik.

A technológia viszont kockázatokat is hordoz magában. Például azt, hogy olyan új betegségfajták keletkeznek, amikkel szemben nincs természetes ellenállásunk; olyan új (és olcsó) élelmiszereket hoznak létre, amelyek allergiás vagy mérgezési reakciót váltanak ki, vagy visszafordíthatatlan károkat okoznak az ökoszisztémában.

Isten teremtéskori parancsa az embernek, hogy szaporodjon és sokasodjon, és töltsse be a földet, és uralkodjon a tenger halain és az ég madarain és minden állaton. Ez a parancs értelmezhető úgy, hogy Isten képességet és hatalmat adott az embernek arra, hogy saját akarata szerint formálja az állatok, a növények és a lélektelen anyag jellegét.

Egy másik magyarázat szerint viszont Isten egy bibliai paranccsal kizár mindenfajta hibridizációt: „Állatodat más fajttal ne párosítsd! Ne vesd be meződet kétféle maggal!” (3Móz 19,19) Az élőlényeket megilleti a természetes szaporodás joga, hiszen Isten a teremtéskor látta, hogy minden, amit alkotott, „igen jó” (1Móz 1,31), amit a szintén teremtmény ember nem vonhat kétségbe.

ÁLLATI ÉS NÖVÉNYI GÉNTECHNOLÓGIA

Amit Isten teremtett, mégsem tökéletes? Vanak hibák, amiket ki kell javítani?

Néhány éve jelentek meg a különböző országok üzleteinek polcain a genetikailag módosított alapanyagokat tartalmazó élelmiszerek.

A fogyasztók és az élelmiszeripar először hatalmas lelkesedéssel fogadta a módszert: ízüket megtartó, nem romló ételek; hetekig romlatlanul megmaradó paradicsom; nagyobb fehérjetartalmú búza; olyan burgonya, amely önmaga termeli a rovarirtót. Minden helyreállítható, ami a bűneset után elromlott. A föld ugyan nem adja önként és könnyen gyümölcsöt, de rákényszeríthető!

Lengyelországban pontyokba emberi növekedésért felelős géneket ültettek, így meggyorsították a fejlődésüket, de eltorzult a formájuk, és érzékenyebbek lettek a természetes pontyoknál. A génmanipulált pisztrángok pedig jobban bírják a hideget, és tízszer olyan gyorsan nőnek, mint a hagyományosak.

Ám a kezdeti lelkesedést hamar aggodalmas hangok váltották fel, melyek nem csupán elméleti, etikai-teológiai oldalról közelítették meg a génmanipulációt.

Konkrét esetek igazolták, hogy a módszer gyakorlati alkalmazása az élelmiszeriparban is előreláthatatlan veszélyeket tartogat, és az ilyen élelmiszerek fogyasztása igen kockázatos lehet. Súlyos ára van annak, ha nem orcánknak veritékével akarjuk enni kenyérünket!

Az ember már régóta próbálja „javítani” a teremtett világot, de az eredmény valahogy mindig visszajára fordul. A műtrágyázott területeken több ugyan a termés, viszont elnitratósodnak a kutak, és sohasem volt annyi kártevő, mint amióta rovarölő szereket használnak.

A saját rovarirtó szerüket előállító génmanipulált gabonák termesztése közvetlenül károsítja a fogyasztók egészségét, és a rezisztens rovarok gyorsabb megjelenését is elő-

segíti, ezzel együtt pedig a hasznos rovarok pusztulásához vezethet. A profit a semmiből áll elő, azt mindig el kell vonni valahonnan.

A génmanipuláció mezőgazdasági alkalmazásának egyik fontos célja a monokultúras termelés (adott területen ugyanazon növényfaj termesztése több éven vagy tenyésztőszakon keresztül) fenntarthatóvá tétele. Ez a termelési mód egyre több rovar- és gyomirtó igényel. Ezért kísérletezték ki a vegyszerekkel szemben ellenálló növényfajtákat, ám ezekben a növényekben a vegyszerek felhalmozódnak, mivel kibírják a vegyszerek túladagolását anélkül, hogy ez észrevehető lenne.

Ráadásul megvan az a kockázatuk, hogy beporzás útján átadják különleges tulajdonságukat a nem természetett rokon fajoknak, így kiirihthatatlan gyomnövényfajokat hozhatnak létre, felborítva ezzel a biológiai egyensúlyt.

Ezt pedig mi hozzuk létre. A természet csak védekezik. Nem a régi idők iránti kesergésből javasolja ma már egyre több szakember, hogy a monokultúras termelés visszaságainak egyetlen hosszú távú megoldása a változatos termelési kultúra visszaállítása.

ETIKAI KÉRDÉSEK

Mivel az egyház társadalmi felelősségéhez hozzátartozik az éhezés elleni harc is, fennáll annak a veszélye, hogy a génmanipulációt felhasználva akarjunk még hatékonyabban harcolni a szegénység ellen.

Egy 1999-es vatikáni állásfoglalás éppen arra figyelmeztet, hogy a kísérletek és gyakorlati tapasztalatok óvatosságra intenek a biotechnológia alkalmazása terén. A morális kérdések mellett az eljárások súlyos következményekkel járnak az emberi egészségre, a környezetre és a gazdaságra is.

A kérdések tudósokat és kutatókat, politikusokat és törvényhozókat, gazdasági szakembereket és környezetvédőket, termelőket és fogyasztókat érintenek. Mindenkinek más és más az érdeke az aggályokat illetően. Az állásfoglalás pedig egyértelműen és világosan leszögezi, hogy a keresztyének nem közönyösek, hanem felelősségük teljes tudatában a hosszú távú következményeket szem előtt tartva szeretnének véleményt formálni e kérdésekben.

A keresztyén egyház részéről jogos az ellenvetés: a tudósok olyan területen avatkoznak be, amely csak Istennek van fenntartva. Amit a Teremtő létrehozott, azt a teremtmény ne változtassa meg!

A legnagyobb kérdés azonban nem az, hogy mit eszünk, hanem az, hogy miféle jövőben akarunk élni. Nem kell-e ezért majd hatalmas árat fizetnünk?

avagy a teremtmény teremtési kísérletei

Azok a genetikai beavatkozások, amelyek már most léteznek, olyan visszafordíthatatlan változásokat hozhatnak, amelyek egy élehetetlen világ felé sodorhatnak bennünket. A természet nem kényszeríthető arra, hogy önként és könnyen adja gyümölcsét. Tiszteségesen meg kell dolgozni érte!

KÖNNYŰ TERMÉS HELYETT SZORGALMAS MUNKA

Isten Ádámot az Éden kertjének őrzésére és művelésére teremtette (1Móz 1,29). Ez a megbízatás jelenti az emberi nem méltóságát, hiszen a Teremtő ezzel az embert minden teremtmény fölé emelte.

„Gyerekjáték” lehetett a paradicsomi körülmények között a föld megművelése, de az emberi telhetetlenség nehezé és nyomorúságossá, verítékkal áztatottá változtatta a föld kikényszerített termését.

A munka szépsége azonban mégis megmaradt az alkotás képességében. Az ember igyekszik az anyagit szellemivel áthatni, és a szellemeket alkotásaiban megjeleníteni, amivel a maga módján és korlátai között, emberi módon képes „teremteni” a művészetekben.

A hivatástudat hasonlóképpen őrzi a munka méltóságát. Az Istentől kapott megbízatásban ugyanis az emberi életpálya célját nem a karrier, hanem az isteni parancsnak és szándéknak való alázatos és hűséges önátadás jelenti (1Kor 7, 22).

A kenyérkeresés nehézsége azonban meg is üresítheti a hivatás értelmét, aminek kézzelfogható jele például a munkakedv hiánya vagy a szellemi és a kétkézi munka közötti értékbeli szakadék megléte.

Pál apostol soha nem restellte, hogy sátrorkészítéssel keresi a mindennapi betevőre valót. Ezzel egyrészt anyagilag függetlenítette magát a gyülekezetektől (nem tudták azzal

vádolni, hogy rajtuk élőködik), másrészt továbbra is tapasztalhatta a munka lélekformáló erejét.

A munkanélküliség veszélyét ugyanis nem csak az anyagi létfenntartás bizonytalansága vagy az ellehetetlenedés jelenti, mert ezeknél sokkal károsabb az önbecsülés elvesztése és annak érzése, hogy az ember feleslegessé vagy éppen teherre válik környezete számára.

Az alázatos egyéni munka ráadásul lelkiismeretességre és hűségre nevel, a közösségi munkában pedig egyenesen építő jelleget kaphat mindennapi igyekezetünk.

Az Istentől kapott munka így válhat ismét az emberi élet áldásává és kitüntető sajátosságává, ami megkülönbözteti az embert minden teremtménytől.

ROBOTOLÁS HELYETT „HAT NAPON ÁT MUNKÁLKODJ”

A világ teremtésének története nem tudományos leírás! Mégis az akkori ember világról alkotott elképzelése és ismerete szolgáltatta azt a nyelvezetet, amely szövegbe foglalta: Isten minden létezőnek az ő-oka.

Csak hogy a természettudományok fejlődésével a teremtést is igyekeztek az egyre bővülő ismeretek szerint újraértelmezni. Ennek eredményeként született az a modern képzet, miszerint a teremtés napjai nem „közönséges” napok, hanem évmilliók összefoglalására szolgáló egységek.

Már az egyházatyák is foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy a teremtés napjai nem 24 órát tettek ki, igaz, ők ellentétes megközelítésből. Előttük is nyilvánvaló volt, hogy másképp kell értelmezni a napokat, de ők az ókori filozófián felnöve abból indultak ki, hogy az időtlen Istennek, aki nincs az emberi időszámításhoz kötve, nincs is szüksége hat napra (vagy évmilliókra!) a teremtéshez. A

Mindenható egyetlen szempillantás alatt képes lett volna létre hívni a mindenséget!

Annak alátámasztására, hogy a teremtés napjai nem közönséges napok, rendszerint Péter második levelét hozzák bizonyítékul, miszerint: „az Úr előtt egy nap annyi, mint ezer esztendő, és ezer esztendő annyi, mint egy nap.” Ez az íge azonban nem a teremtésre vonatkozik, hanem Jézus visszajövetelével van kapcsolatban. Összehasonlítás arra nézve, hogy ami számunkra hosszú időtartam (a türelmet megpróbáló várakozás), az Jézus Krisztusnál nem az. Ráadásul a kijelentés második része azonnal semmissé is teszi a számolgatásokat!

Születtek kompromisszumos megoldások is. A teista evolúcióelmélet szerint a világ több millió éves fejlődés útján jött létre, amit Isten irányított. A fokozatos teremtés azonban egy olyan Biblián kívüli értelmezés, ami nem fér össze hitünkkel: amit Isten megteremtett, az „igen jó”, azaz a teljes és lezárt folyamat vége.

Ne igazítsuk a Biblia tanítását jelenkori természettudományos ismereteinkhez, mert ez olyan tévútra vihet bennünket, ahonnan talán már nincs is visszaút!

Ha mindent szűk ismereteinkhez igazítanánk, akkor a feltámadás sem lenne több annál, hogy Jézus tanítása tovább él a tanítványokban.

A másik véglet szintén elrugaszkodik a Szentírástól. Vannak, akik szerint az evolúció elmélete azért nem fér össze a Bibliával, mert aszerint a bűnbeesést megelőzően is kellett lennie halálnak, betegségnek és szenvedésnek. Márpedig a Biblia azt tanítja, hogy ezek mind a bűn következményei!

Az igazság azonban az, hogy a Szentírás nem beszél arról, hogy az első emberpár örök életű lett volna. Ez is a mi következtetésünk.

A hat nap kérdésének megválaszolása valószínűleg pragmatikusabb, mint gondolnánk: Isten a hat nappal a teremtett élet ritmusára tanította népét. Mózes második könyvének parancsa szerint (2Móz 31,15–17) a hat munkanapot a megnyugvás napja kell hogy kövesse a halálbüntetés terhe alatt.

Ma legfeljebb halálra dolgozza az ember magát, de a valóság az, hogy Isten hét-beosztásánál senki sem talált ki jobbat.

A napóleoni dekádok (10 napos) beosztás vagy a kommunizmus hétnapos munkahete is kudarcot vallott, bizonyítva, hogy hat munkás nap után az emberi testnek és léleknek is szüksége van a pihenésre és az istentiszteleten való feltöltődésre.

Ahogy az ember, úgy a természet sem léphet túl a teremtés rendjén. Ne erőltessük!

(*Tahyné dr. Kovács Ágnes dolgozata nyomán*)

A szükséghelyzetek Istenért kiáltó állapotok

Mindennapi kenyerünk és táplálékunk, testi-lelki eledelünk... Ezek körül forog az életünk, létezésünk java része. Időnként, gyors vágatánkban elmarad mögöttünk a lelkünk, aztán valami mégiscsak megállít, hogy utolérjen. Betegség, gyász, a legkülönfélébb élet-helyzetek és stációk. Isten szeretete úgy terjed körülöttünk, ha pazarlóan bánunk vele, és meglátjuk a szükségét, amely lebontja a közöttünk emelt határokat. Erről szólnak az alábbi történetfoszlányok.

AZ EGYSZEMÉLYES SZÓRVÁNY

Ha jött az ünnep, elém perdült Magdi néni, és ellenvetést nem tűrő hangon bejelentette: mennünk kell Marika nénihez! Marika néni volt az utolsó almásfegyverneki református, az alig tíz kilométerre fekvő kis faluban. Ő volt a mi egyszemélyes szórványunk, akit minden nagyobb ünnepen felkerestünk, főleg karácsonykor és húsvétkor.

Ilyenkor a tisztaszoba átalakult templommá. Amikor már nehezen mozgott, oda-rendelte a közeli városkából a családját, és katonás vezényszavakkal utasította őket. Ilyenkor egy kis időre visszatért letűnt ifjúkorába, amikor családjá elé állt az erős akaratú, dolgos asszony.

A tisztaszobát betöltötte az áhítat, ketten-hárman összegyűltünk, és éreztük, hogy nem vagyunk egyedül. Ez a szolgálat legalább olyan fontos volt, mintha hívekkel teli városi templomban lettünk volna éppen.

Az istentisztelet és úrvacsoraosztás után Marika néni munkára fogta a családját, egymás után hordták be a finomabbnál finomabb fogásokat. Itt nem lehetett nemet mondani, hatalmas sértés lett volna bármire hivatkozva elsietni. Marika néninél enni kellett. Ez hozzátartozott a szórvány-istentisztelethez, ami számára az ünnepen túl is piros betűs alkalom volt. Magányában a mi évi két-három szolgálatunk, vendégeskedésünk volt az, ami kézzelfoghatóvá tette számára az ünnepet. Mi pedig ettük Marika néni aranyló csigalevesét, és tudtuk, hogy egy csoda részesei vagyunk. Majd érkezett a paprikától pirosban úszó töltött káposzta. Ilyet sem eszünk már többé, Marika néni nélkül.

A süteményekre már jobbára csak pislogtunk, de persze az körültekintő vendéglátó mindig feltarisznyált bennünket a „nagy útra”, hogy az otthoniaknak is jusson a mádláttá finomságokból.

Amikor úgy éreztük, hogy mozdulni sem tudunk, Marika néni mellénk telepedett, és csak mondta és mondta a rendszerváltás előtti idők igaz történeteit. Még abból az időből, amikor ő fiatal és erős asszony volt, és úgy

vezette a termelőszövetkezet zöldségtermelő részlegét, hogy annak csodájára jártak.

Bátran odamondogatott a nadrágos elvtársaknak, híre is ment, hogy van itt egy asszony, akit nem lehet háttérbe szorítani, mert ez kiáll a maga és munkatársai igazáért. Tárt szájjal hallgattam, ilyen lebilincselő történetmesélést azóta sem hallottam.

Folyton ott mocorgott bennem, hogy Marika néni történeteiről könyvet kellene írni, vagy legalább egy cikket, interjút. De valahogy soha nem került rá sor.

Aztán elkerültem onnan, de őtána azért mindig érdeklődtem: megvan-e még Illés Mária, a nagy mesélő, Fegyvernekről? Tavaly már csak a halálhírért hozták. Az egyszemélyes szórványgyülekezet megszűnt létezni Almásfegyverneken. Marika néni hazaköltözött.

DÉLUTÁNI SZOLGÁLAT

Sok helyen nincs már valós igény, érdeklődés a vasárnap délutáni istentiszteletre. Nálunk ezt úgy oldottuk meg, hogy a délutáni helyszínt áthelyeztük a közeli idősotthonba. Időnként a gyülekezetből is elkísér valaki. Körülnézni, barátkozni, felkeresni egy-egy régi ismerőst, szomszédot. Vagy csak bekapcsolódni az istentiszteleti közösségbe. Általában másodjára szól a harang, mikor begurulok az intézménybe. Széljárástól függően, általában ide is elér a hangja.

Így tehát vasárnap délutánonként négytől, jó félórára, a tágas ebédlő átalakul templommá. A gyülekezet igazi ökumenikus közösség, főleg reformátusok és római katolikusok alkotják. Sokat énekelünk, főleg ismertebb dallamokat, hogy könnyű legyen bekapcsolódni.

Ilyenkor megfigyelhető néhány átszellemült tekintetű résztvevőn, ahogy egy-egy jellegzetes, számára kedves ének hallatán sok-sok évtizedet visszautazik az időben. Talán egy gyermekkori hittanórára, istentiszteletre, ahol tele szájjal fújták a jól ismert zsoltárt vagy dicséretet. Felidéződik a gyermekkor, néhány emlékkép a múltból, amikor még...

Hitvallás, rövid igehirdetés, ima, sok ének, ebből áll a félórás délutáni istentisztelet. A végén pedig sok-sok iratmissziós olvasnivaló, a Felvidéktől Budapesten át Erdélyig. Így rajzolódik ki a református Kárpát-medence...

Az is ott tükröződik az arcokon, hogy ezek a rövid alkalmak egyensúlyt, alapot, megnyugvást nyújtanak az idősök testi-lelki elesettségében, a szeretetotthonban töltött utolsó életszakaszukban. Éppen ezért számítanak rá, és hiányolják, ha elmarad. A jelenlét pedig sokszor a délelőtti, templomi istentisztelettel is vetekszik.

Van, aki az énekeskönyvét is magával hozza, mások itt, életük végén kezdenek el aktívan „templomba járni”. Bárhogy is, itt még van egy kis idő megtalálni Istent...

Az igehirdető számára is semmi máshoz nem hasonlítható megtapasztalással bírnak ezek az alkalmak. Sietős, rohanó világunkban, ahol tele van a határidőnaplónk és a fejünk, néhány lépéssel, teendővel mindig előre gondolkodva, itt egy kissé mi is megállhatunk, legalább egy stációnyi időre.

De ami talán ennél is fontosabb: az időskor nyomorúságait, betegségeit, fájdalmas leépülését látva, szemlélve itt nyílik ki legerőteljesebben lélekben a hála érzése mindazért, amink van. Az időtől és élettől kezdve a családig, közösségig.

és emberközelbe vitt evangélium

Így válik a szeretetotthon a jóleső feltöltés helyszínévé. Amit éppen ezért nehéz lemondani, mert az ember azt látja a szemekben, hogy várják, számítanak rá. Kell az a kapaszkodásnyi ige, a stációnyi nyájközösség.

VALAMI JÓT NEM TUDNA MONDANI?

Önkormányzati szociális referensnek sorolom kis falunk gondjait. A számos súlyos idült betegséget, a szociális bajokat, és mindazt, ami számarányunk felett sújtja a település lakóit.

Egy szuszra, a szokásos ügyintézős sietőséggel foglalom össze mondandómat.

Például az analfabéta fiatalasszonynak az esetét, akit harci eb harapott meg, és nem sokon múlt, hogy életben maradt. Egy ösztönös önvédelmi mozdulat segített.

Monológom befejeztével köszönök, és indulnék is. Magamban azért érzem, hogy ez így nem korrekt, mintha valakire ráöntöttem volna egy dézsányi hideg vizet. Elsoroltam a rossz híreket, gondolatban kipipáltam ezt a napirendi pontot is, és állok is tovább. Olyan befejezetlen, torzóban maradó ez így. Az emberi nyomorúság felsorolása az isteni kegyelem hozzákapcsolása nélkül.

A referens hölgy is ijedten, szinte kétségbeesetten néz reám. Fekete ruhája jelzi gyászát. Hogy már megyek is? És itt hagyom, azzal a sok reá árasztott rosszal? Valami jót nem is tudnék mondani? Még dél sincs, de ő pár óra alatt már annyi rosszat hallott, annyi emberi nyomorúságot összegzett. Legalább tőlem, a lelkésztől nem jut valami biztatás is a sok rossz hír mellé?

Összerezzenek. Ezt hiányoltam magam is kurtán-furcsán előadott mondandómból. A jó hírt! A tömérdek, szolgálatunkra rászakadó adminisztrációs intézéseink során megszoktuk, hogy minden percünk be van osztva. Sietősen előadjuk mondandónkat, és ugyanolyan sietősen fordulunk is az új helyszín felé.

Ma már projektek, ügyintézés, adminisztráció jelzi a munkánk jelentőségét. Ebben a dzsungelben rohanva észrevétlenül megfélemlítjük arról, hogy minőségi időt és jó szót is adjunk a szemben állóknak. Arról meg végképp, hogy az ügyintéző is vár pár jó szót, ami táplálékká, igévé válhat a szívében, és erősítheti őt a napi robot során.

Megálltam, visszaléptem, szinte hallhatón csikorogtak, füstölögtek az agytekervényeim, a kérlelő szó nyomán. Jó szót mondani, valami jót... Valami biztatót annak, aki életében, munkájában megszámlálhatatlan rosszal találkozott. Akit szinte elborít az emberi nyomorúság, és szeretne belekapaszkodni valamibe. Mondjuk ki: az Istenbe!

Nekem az aznapi jó hír az volt, hogy valaki erre: jó hírre is vágyik. Hogy valakinek nem elég a világ szörnyűsége és szentelen működése, amelybe számos ember belebetegszik, hanem fölfelé is tekint, és ebben engem szolgáltni hív.

Fájdalmasan szokatlan és ritka ez a kérés. El is szoktunk tőle. Épp ezért jóleső, hogy valaki, egy hivatali asztal túloldaláról rám szól, megállít és visszahív, mert ígére, biztatásra van szüksége.

Életét betöltő, megragadó, átölelő kegyelemre.

JÓ HÍR

Mostanság, a bennünket elérő sok-sok lelkérfájdító hírt figyelve, gyakran eszembe jut egyik kedves rádiós kolléganőm egykori

műsorötlete. Már jó tíz éve is főleg a rossz hírek tematizálták az életünket, és ő ebből kiindulva, egyik alkalommal azt javasolta, indítsunk egy olyan „hírműsort”, amiben kizárólag jó hírek szerepelnek. Sőt, maga a cím is erre utaljon: Jó hír.

Értetlenkedve néztünk rá, de ő kitarított, keresztülvitte a javaslatát, és nem sokkal később el is indult a műsor, s ha jól emlékszem, naponta jelentkezett, közvetlenül az egész órás hírek után. Egyszerű volt és mégis nagyszerű: biztató, bátorító igeverseket tartalmazott néhány percben. Igemorzsákat, amelyek megpróbálták helyrebillenteni „a megbetegítette, lelőtte, felrobbantotta, elpusztította” jellegű hírekkel felborzolt kedélyeket. Egy aprócska sikertörténet volt.

Az élet jobbik oldala, a pohár vízzel teli fele. Gyógyító szavak, mindennapi kapaszkodók.

S lám, jó tíz év alatt a dolgok csak rosszabbodtak. Naponta akár több tucat lélekérfájdító hír belopódzik a lelkünkbe, az otthonunkba, a családjunkba, lassacskán aláásva mentális, majd testi egészségünket. A mindent elárasztó médiaszennyezés, a kommentekben történő bántalmazás és egyáltalán az egyre kilátástalanabbul sodródó európai jelen közepette most arra ébredhetünk rá, milyen nagy áldás, milyen nagy kincs a személyes áhítat, az istentisztelet, a templom békéje, csendje, visszavonulása. Az Ige megszólaló útmutatása, lelki tápláléka.

Ez persze magától értetődő tény volt a múltban is, de talán a hátunk mögött hagyott kiegyensúlyozott, boldog békeidőkben kevésbé értékelt, felismert alkalom.

Ma, a világjárvány, a civilizációk harca, a liberális értéktaposás folyamatában

újra végvár szerepet kap a templom. Kinek a meghódítandó vár, kinek pedig a reménység, a túlélés helye. Ezért vagy azért, de mindkét félnek kiemelt helyszín...

Talán nem a hiú ábránd és a felszínes remény mondatja velem, hogy egyre többen rádöbbenhetnek, milyen nagy kincs most a templom, az úrnapja, a harang ismétlődő hívogatója. A szokottnál is nagyobb. Válasz, erőgyűjtés mindarra, ami bennünket ér manapság, az életünket lassacskán betérítő fekete félelemfelhők formájában.

Isten váltsága az ember váltságára. A jó hír üzenete, melynek nyomán kisimulhatnak arcunk redői, lelkünk gyűrődései.

Jön, megszólal, reagál soros élethelyzetünkre, és akár ezredjére is elismétli nekünk, könnyen feledőknék és meghátrálóknak, hogy: Ő úgy szeretted ezt a világot..., ne félj és ne rettegj..., én megnyugtatlak titeket...

Kenyérkeresés – útkeresés

Gyakran felvetődik ma a kérdés, hogy meddig éljen a szülőkkel a gyermek.

Ha a családok együttélését nézzük, és időben visszamegyünk néhány generációnyit, azt látjuk, hogy nem volt jellemző a ma divatos egy-, két-, háromtagú család.

A szülők rendszerint sok gyermeket neveltek, s azok már zsenge gyermekkorban kivették a részüket a ház körüli munkából az állatok mellett és a mezei munkából egyaránt.

Ahogy cseperedtek, családot alapítottak, a nagycsalád segédkezett a házépítésben, hogy mindenkinek legyen saját házikója, s a legkisebbik gyerek a családjával a szülők mellett maradt, azokat el is gondozta, és övé maradt a családi ház.

Azt a gyermeket, aki beteges volt, vagy valamilyen testi fogyatékosága lett, kitanították, mert mezőgazdasági munkára alkalmatlan volt, s azért „mégse haljon éhen”.

Teljesen más volt a dinamikája a múlt század elején élt családoknak, mint a maiaknak.

IDILLBŐL VALÓSÁGBA

A kommunizmusban eltelt évtizedek teljesen megváltoztatták a családi együttélést, hiszen a városokban nyílt gyárakba elvitték a fiatalokat vidékről, akik már amúgy sem tudtak volna hagyományosan megélni a mezőgazdaságból, hiszen a magántulajdonban levő földterületeket államosították.

Ebben az időszakban még mindig nem volt kérdés, hogy a fiatalok mikor álljanak saját lábára, hiszen az iskola elvégzése után mindenkinek ajánlottak munkahelyet, s aki mégsem akart dolgozni, azt elvitték néhány hónap kényszermunkára, s ott a munkakerülő is rájött, hogy egyszerűbb egy gyárban dolgozni fizetésért, mint munkaszolgálaton sínylődni.

A nagy változás a '90-es években kezdődött, amikor először nagyon örültünk a hirtelen nyakunkba szakadt demokráciának. De aztán bezártak az üzemek, az emberek sorra elvesztették a munkahelyüket, a középkorúak közül sokan betegnyugdíjba menekültek, volt, aki vállalkozásba kezdett, sok fiatal pedig elindult nyugatra szerencsét próbálni. Így vagy úgy, de elkezdődött a társadalom átforgalmazása.

VÁLTOZÓ ÉLETKÖRÜLMÉNYEK

A fiatalokban azonban még akkor is élt a saját lábára állás vágya, az, hogy kialakítsák a saját életüket, családot alapítsanak, és dolgozzanak. Hozzá kell tenni azt is, hogy a '90-es évek végén, 2000-es évek elején az akkori szülők többsége elég szűkös anyagi helyzetben élt, akár az infláció, akár a munkahelyvesztés miatt, nagy volt a létbizonytalanság

is, így természetes volt, hogy a felnőttkort elért fiatalnak munkát kell keresnie és elköltöznie, ezzel is könnyítve a szülők életét.

Az utolsó húsz évben azonban ismét sokat változott az életmódunk, életstílusunk. A családok anyagilag jobban élnek, de ebbe sok esetben beletartozik egy óriási áldozathozatal is, hiszen számos családból az egyik szülő valamelyik nyugat-európai országban dolgozik, és csak két-három havonta jár haza egy-egy hétre, és megy is vissza.

De anyagilag azok is jobban élnek, akik itthon maradtak, azok is, akik külföldön összeszoprolt pénzzel hazajöttek és vállalkozást indítottak. Ez viszont a következő generációra roppant rossz hatással lett, ugyanis a gyermekek túl nagy anyagi jólétben és kényelemben nőnek, s egyre kevesebb ambíciójuk van bármire. Persze vannak kivételek.

Látjuk, hogy a fiatalok egy része egyre hosszabb ideig ragad a családi fészekben, egy részük nem keres munkát, egy részük tanul egyik egyetemet végezve a másik után, más részük idénymunkára át-átruccan külföldre, de olyan eseteket is ismerünk, hogy a felnőtt gyermekek kizárólag a szülők nyugdíjából élnek.

MIKOR REPÜLJÖN KI A GYEREK?

Ha erre egy mindenkire érvényes választ szeretnénk adni, akkor az lenne, hogy amikor elvégzi a tanulmányait. Legalábbis szerintem ez lenne a normális, de ezt nem mindenki gondolja így. Ahhoz, hogy ez így történjen, tudatos nevelés is szükséges, és ezen belül tudatos pályaválasztás. Mert ha nem így történik, akkor a középiskola után a fiatal ott áll tervek nélkül, és ott ragadhat a családi hajlékban, esetleg elmegy pár hónapra külföldi munkára, de azután visszatér, és elszórakozza a fizetését.

Az is előfordul, hogy elvégez egy vagy két főiskolát, de utána gyakorlatilag sehova nem tud elhelyezkedni, mert annyi embert nem tudnak foglalkoztatni abban a szakmában, mint amennyit kiengedtek az illető szakról. Sokakat nem is a tanulási óhaj hajt, hanem

a munka elől menekülnek különböző egyetemekre, de tény, hogy sok egyetemet végzett azért sem tud a szakmájában elhelyezkedni, mert felsőfokú képzettséget igénylő munkahely nagyon kevés van a munkaerőpiacon.

NINCS RECEPT

Azt tudom javasolni, hogy a gyermekeket nem a virtuális világban, a telefonok fogságában, hanem a való életre kell nevelni úgy, hogy mire elérik a nyolcadik osztályt, addig legyenek elképzeléseik arról, hogy mi szeretnének lenni. S ehhez keressük meg az iskolát.

El lehet engedni a cseperedő gyermeket nyári munkára is.

S ha sikerült neki olyan szakmát választani, amit ért, szeret, és el is lehet helyezkedni benne, amikor befejezte a tanulmányait, legyen az szakiskola vagy egyetem, el kell engedni, hogy bontogassa a szárnyait, és nézze meg, milyen az élet akkor, amikor nem a szülő tesz elé mindent.

S ha drága az albrélet, lehet még anyagilag támogatni, hogy fenn tudja tartani magát, vagy esetleg tudjon vásárolni egy autót. De ha külföldön akar szerencsét próbálni, ne kössük magunkhoz azzal, hogy inkább fizetünk szülőként mindent, csak maradjon itthon, s mi sem leszünk egyedül.

A nagycsaládok együtt élésének kora lejárt. Ezt el kell tudnunk fogadni.

Lehet, hogy nem mindenki fog velem egyetérteni, nem is várom el, csupán azt, hogy gondolkodjanak el rajta.

A gyermeknevelésre nincs pontos recept, sőt ha valami nálam működik, nem biztos, hogy a másik családban is működni fog, de a tudatos nevelés az eredményét meghozza: csemeténket szoktassuk munkára már gyerekkorban, ne vessük meg az ágát, ne pakoljunk el mindent utána, s beszéljünk vele az életről, keressük meg együtt, és építsük fel a terveit, hogy mire felnő, természetes legyen számára a leválás.

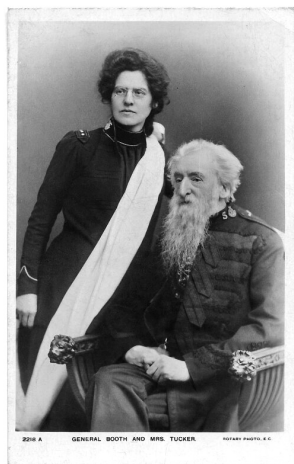
Az Üdvhadsereg szolgálata az ige fényében

Jakab levelében szól a bátorító figyelmeztetés: „Az igének pedig cselekvői legyetek és ne csak hallgatói, becsapva magatokat” (Jak 1,22). Jézus Krisztusban jó cselekedetekre teremtettünk, ezt pedig ott kell gyakorolnunk, ahol a legnagyobb szükség van rá.

Egyre több templom nyújt komfortos körülményeket az igehallgatóknak, de ahol az igét cselekedni kell, ott nem a kényelemre, hanem az áldozatosságra kell törekedni. Ilyen elkötelezettséggel igyekszik szolgálni az Üdvhadsereg nevű keresztyén szervezet, amelynek 132 országban közel 1,7 millió tagja van.

A HÁROM S

A szervezetet William Booth metodista prédikátor és felesége, Catherine Mumford alapította, akik a bűnözésről és szegénységről elhíresült londoni East Enden éltek. A 19. századi iparosodás következtében megnőtt társadalmi egyenlőtlenség miatt sokan nélkülöztek, s ezzel egyenesen arányosan növekedett a bűnözés és az erkölcsstelenség is.

William Booth úgy érezte, hogy igehirdetőként nem tesz meg minden tőle telhetőt az emberekért. Felismerte, hogy arra a bizonyos széles útra, „amely a pusztulásba visz” (Mt 7,13), nem feltétlenül önszántukból lépnek az emberek, hanem a nélkülözés és az életben maradásért vívott harc következtében jutnak oda.

A metodista prédikátor és felesége 1865. július 5-én megalapította a „Kelet-London Keresztyén Missziót”. Ennek jelképe a három S volt: soup – leves, soap – szappan, salvation – üdvösség.

Az első lépések ételosztással kezdődtek, majd a szervezet növekedésével különböző szociális otthonokat és intézményeket létesítettek.

Booth az angol katonaság mintájára építette fel a szervezetet, s az az 1878-as éves konferencián az Üdvhadsereg nevet kapta. Ezután címert, zászlót és egyenruhát készítettek, továbbá megállapították a rendfokozatokat. Így lett Booth az Üdvhadsereg generálisa, a felesége pedig az „Üdvhadsereg anyja” címet kapta meg.

A leves, szappan, üdvösség hármassága az étkezést, az egészséget és a megváltást helyezi előtérbe. Ezek Jézus munkásságában

is fontos szerepet töltöttek be. A négyezer ember megvendégelése előtt az Úrnak megesis a szíve az éhezőkön, ezért szólta így a tanítványoknak: „szánakozom ezen a sokaságon, mert három napja immár, hogy velem vannak, és nincs mit enniük. Éhen pedig nem akarom őket elbocsátani, hogy ki ne dőljenek az úton” (Mt 15,32). Máskor pedig megvédte a tanítványokat, amikor azok szombaton téptek a búzakalászbokból, mert megéheztek. Igen, Jézusnak fontos a test táplálása is, nem csak a léleké. Ám nem annyira fontos, hogy a test javára sérüljön a lélek.

A sok gyógyítási történet pedig azt igazolja, hogy a testi egészség is fontos volt neki.

Végül a végsőkig, és azon is túl ment az üdvösségünkért. A három S gondolata tehát nagyon is evangéliumi és követendő.

SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK

Az Üdvhadsereg első szolgálata a rászorulókat étkeztetése volt, s ez napjainkban is az egyik legfontosabb tevékenysége. Ebbe a munkába igyekeznek bevonni magán- és jogi személyeket is, továbbá más szociális intézményekkel szövetségre lépni.

A szegények megsegítésére mindig szükség lesz, mert „a szegény nem fogy ki a földről”, s ezt Jézus is megerősítette, amikor ezt mondta: „mert szegények mindenkor lesznek veletek, és amikor csak akarjátok, jót tehettek velük” (Mk 14,7).

A keresztyén ember azért érzi szükségesnek a nélkülözők megsegítését, mert erre Istentől kapott parancsa van.

MENEDÉKSZÁLLÓK

Jézus arról ismeri fel a választottjait, hogy miként viszonyultak a szegényekhez és bajban lévőkhez. Az Üdvhadsereg által működtetett hajléktalanszállók megteremtik a rászorulóknak a megfelelő körülményeket ahhoz, hogy kilábaljanak a nyomorúságos helyzetükből.

A téli hónapokban a szervezet menedékszállókat működtet, amelyekben lehetőség van a nappali melegedésre, éjszakai pihenésre, étkezésre, tisztálkodásra és mosásra. De nemcsak a testi szükségletekre fordítá-

nak gondot, hanem a lelki feltöltődésre és a mentális egészségre is. Ennek megfelelően bibliaórákat tartanak, csoportos beszélgetéseket szerveznek, és rehabilitációs részleget is működtetnek. Igyekeznek mindent megtenni, hogy a társadalom szélére sodródott személyek minél jobban visszaintegrálódjanak.

A családon belüli erőszak áldozatainak megsegítésére több országban létrehozták a Fény Háza elnevezésű otthonot, amely kizárólag bántalmazott nőknek és gyerekeknek nyújt biztonságos menedéket. Az áldozatoknak itt segítenek újrakezdeni az életüket és kiutat találni az életveszélyből.

OKTATÁS

A gyerekek oktatása három fő csoportba sorolható. Az egyik a napközi program (after school), amelyben hátrányos helyzetű gyerekeknek segítenek a tanulásban, hogy felzárkózzanak a társaikhoz. E program egyfelől segítséget nyújt a tananyag elsajátításában, másfelől a gyerekek lelkigondozói beszélgetésen is részt vehetnek, amely segít feldolgozni a traumákat és csalódásokat. Ezekben az alkalmakon gyakran tartanak bibliaórákat is.

Az oktatás másik fő csoportja a zenei és művészeti program. Az Üdvhadseregben már a kezdetek óta fontos szerep jutott a zenének. A világ több országában tartanak hangszerórákat a gyerekeknek, és sok helyen kórust is szerveznek.

A harmadik fő csoport az integrációs program, amelyben hátrányos helyzetű, többnyire kisebbségi sorból származó gyerekeket nevelnek arra, hogy hasznos tagjai legyenek a társadalomnak. Ebben a programban nagy gondot fordítanak az emberkereskedelem és a különböző visszaélések elleni harcra,

ugyanis leginkább ez a réteg van kitéve ezeknek a veszélyeknek.

Sok országban a felnőtteknek is nyújtanak oktatási lehetőséget, munkavállalói tanácsadást és képzést. A felsoroltakon kívül nyári táborokat, sportklubokat és megannyi iskolán kívüli tevékenységet is szerveznek.

Óvodát adtak át Székelyhídon és Nagyvárad-Szőlősen

A székelyhídi, 690 négyzetméter hasznos területű új oktatási intézmény két óvodai és egy bölcsődei csoportnak, mintegy 70 gyermeknek nyújt európai színvonalú elhelyezési és oktatási lehetőséget. Az intézmény egyelőre 44 óvodás gyerekkel nyitotta meg kapuit. A következő tanévtől lesz napközi otthonos óvodai foglalkozás, és várhatóan ekkortól indulhat el a bölcsődei csoport is.

A Nagyvárad-szőlősi Református Egyházközség által felújított 940 négyzetméteres emeletes óvodaépület három óvodai és egy bölcsődei csoport befogadására alkalmas. A felújított épület 80-100 magyar gyermeknek teremt korszerű oktatási és ellátási lehetőséget.

Mindkét óvoda felépítésében a Királyhágomelléki Református Egyházkerület (KREK) volt a magyar állam partnere.

Greza István miniszteri biztos szerint a Trianon óta eltelt 101 évből az utolsó évtized volt a legsikeresebb a magyarság számára. Megjegyezte, hogy Székelyhíd romatelepen is épül egy óvoda a magyar állam támogatásával. Ott a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége az építkezés lebonyolítója. Hozzátette: a református püspökséggel partnerségben 26 óvoda felépítését vagy felújítását vállalták. Ezek egy részét már átadták, a másik része most épül.

A székelyhídi és nagyváradi hálaadó istentiszteletet is Csúry István püspök tartotta.

A Dániel könyvből vett bibliai ígére alapozva vont párhuzamot a babiloni fogság és a mai kihívások között. Mindkét korban veszélyben volt az anyanyelv, veszélyben volt a kultúra. Voltak és vannak azonban olyan közösségek, amelyek öntudatos munkával, imádsággal képesek jó irányba fordítani a dolgok menetét.

„Rajtuk múlik, hogy a magyar kormány által adott segítséget értelmesen használjuk fel, hogy olyan gyermekek nőjenek fel ezekben a bölcsődékben, óvodákban, akik ennek a kultúrának az alkotó részei lesznek” – nyilatkozta a püspök.

MTI

Édesanyám rajzversenyt szerveztek a SZIV-projekt keretében

Egyik pályázat a másikat követi a Szeresd! Ismerd! Véd! – Zöld Óvodák szellemében című projekt gyakorlatba ültetése közben.

A Szatmárnémeti Református Gimnázium óvodája, a hagyományokhoz híven, anyák napi rajzversenyt szervezett a gyerekek számára, Édesanyám címmel, s idén kiterjesztette nemzetközi szintűre. A felhívást azon intézményeknek küldték ki, melyek az Erasmus+ projekt keretében a partnerintézményei a szatmári óvodának. A szatmári gyerekek pályamunkái mellett a nagyenyedi Első lépések óvoda, a Gyomaendrőd–Csárdaszállás–Hunya Kistérségi Óvoda és a debreceni Mesekert Óvoda gyerkeinek alkotásai érkeztek be a rajzpályázatra.

„Szinte 200 pályamunka érkezett felhívásunkra. Nagyon örültünk, hogy az óvó nénik és a gyerekek ilyen lelkesek, és ilyen nagy szeretettel nyúltak ehhez a témához, de ez nem csoda, hiszen mindannyiunkhoz közel áll az anya, édesanya ölése, érzése. Azért is választottuk ezt a címet a versenynek, és azért is foglaltuk bele az Erasmus+ projektbe is ezt a pályázatot, mert az érzelmi intelligencia fejlesztéséről is szó van a környezetvédelmi és környezetu-

datos nevelés mellett ebben a pályázatban, és úgy gondoltuk, ez a kettő nagyon jól kiegészíti egymást” – fogalmazott Szilágyi Noémi, a református óvoda irányítója. Rávilágított, hogy gyönyörű pályamunkák készültek, s nagyon nehéz dolga volt a zsűrinek, hiszen szép, igényes, kidolgozott rajzok érkeztek.

„Több korosztályban, 3, 4, 5, 6, 7 éves korosztályban hirdettük meg a versenyt, mivel Magyarországon a hétéves korú gyerekek még óvodába járnak. Ezekből a képekből egy virtuális kiállítás is készül majd, mely az iskola honlapján is megtekinthető lesz.

A projektet az Európai Bizottság támogatja. A közleményben megjelentek nem szükség-szerűen tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.

FRISS ÚJSÁG – SÓGOR BEÁTA

Sakkjátszótér érkezett a református óvodába

A Sakkjátszótér – Komplex Képességfejlesztő Program egyre nagyobb népszerűségnek örvend Szatmár megyében, egyre több óvoda pedagógusai vesznek részt a képzéseken, és igyekeznek beszerezni az alapsomagot.

Az elmúlt tanévben a Hám János Óvoda pedagógusai vettek részt a programban és kapták meg a Sakkjátszótér csomagot, idén pedig Nagyváradból három óvónő, illetve a szatmárnémeti református óvoda pedagógusai is részt vettek az online képzéseken, és megkapták a program elindításához szükséges alapsomagot.

Szilágyi Noémi, a szatmárnémeti református óvoda irányítója elmondta, hogy a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) által vettek részt a képzésen, és Csíkszeredából érkezett hozzájuk a játékeszköz, mely méreténél fogva nagy hatással van a gyerekekre.

Ez egy érdekes kezdeményezés, mely a logikus gondolkodást, a koncentrációt, a stratégiai és taktikai gondolkodást, illetve a problémamegoldó készséget fejleszti, és megtanítja a gyerekeket az önfegyelmre, becsületességre, önállóságra, a következmények vállalására.

A Sakkjátszótér 32 leckéből álló program, 30 perces foglalkozásokkal. Az óvodai mindennapokra jól ráépíthető, s valódi hidat alkot az óvodából az iskolába való átmenetben. Az egész nevelési évet lefedi, lépésről lépésre építve fel az öt-hat éves, iskola előtt álló gyermekek gondolkodását.

Első lépésként szinte azonnal érzelmi kötődés alakul ki a gyermekekben a mesebábok (sakkfigurák) iránt, azonosulni tudnak a figurákkal, ezáltal motiválttá válnak. A feladatok, a program folyamatos tevékenységre ösztönöz, megtanulnak egyszerre több helyre figyelni, ami a mai felgyorsult világban nagy előnyt jelent majd számukra.

„A program jól fejleszti a logikus gondolkodást, a térorientációt, segíti a szín- és alakfelismerést, és ezek mind kedvezően hatnak az óvodásokra. A most kapott Sakkjátszótér körbe fog járni a református óvoda mind a négy épületében, figyelve arra, hogy a gyerekek hetente egyszer részt vegyenek a foglalkozásokon. Terveink között szerepel, hogy újabb Sakkjátszótér szerzünk be, hogy minden épületben legyen egy-egy” – összegzett Szilágyi Noémi.

FRISS ÚJSÁG – SÓGOR BEÁTA

Megújult a kügypusztai református templom

Kügypuszta Nagyváradtól mintegy 18 kilométerre, a szatmári országút mentén, a román–magyar határ közvetlen közelében fekvő település. Az ötvenes évektől önálló falu, azelőtt Nyüved községhez tartozott. Lakossága többnyire magyar, az elmúlt években a Váradról kiköltözöttekkel gyarapodott. Gyülekezetünket jelenleg 122 fő alkotja, ez a lakosságnak körülbelül 70 százaléka.

A valamikor 250 lélekszámú helybeli reformátusság önerőből építette fel templomát a nyolcvanas években, majd a falu egyetlen kápolnáját is. A templomépítés a kommunista rezsim idején emberfeletti munkát igényelt testileg és lelkileg egyaránt – írja beszámolójában Albi Béla, a gyülekezet néhai lelkipásztora.

A 150 férőhelyes „tornyos templom” 1983–1987 között épült fel oda, ahol előzőleg a baptistáktól megvásárolt imaház állt, mely ötven éven át volt a közösség istentiszteleteinek helyszíne.

VIHAROK UTÁNI ÉLEDES

Az évek során a templomon rendre végeztek kisebb javításokat, újításokat. A településen végigsópró viharok nem kímélték az épületet, több ízben is megbontották a tetőt, a főút menti forgalomtól pedig porosak lettek a falak.

2018 júniusában a falura váratlanul lecsapó jégeső a templom tetőzetét súlyosan megrongálta, ennek következtében az épület belseje is többször beázott. A lyukas tetőzetet próbáltuk önerőből kijavítani, de az megadta magát.

Tavaly, a koronavírus miatti karantén ideje alatt, Isten kegyelméből megszépült a templomunk kívül-belül.

Nem csupán a cserepeket cseréltettük ki teljes egészében, hanem a tornyon lévő bádog is téglapiros színt kapott, a falak külső vakolását pedig szükség szerint kijavítottuk, illetve azt is új színbe öltöztettük.

Továbbá a régi helyett új csatornarendszert szereltettünk fel, lefestettük a kinti faburkolatokat, valamint az ajtókat, ablakokat, és újraépítettük a templom körüli járdát.

Rátérve a benti munkálatokra: kijavítottuk a beázott részeket, újravakoltattuk a falakat, lefestettük a teljes belső részt, végül pedig lakkoztattuk a teljes bútortzatot.

HÁLÁVAL ELTÖLTÖTT TERVEZÉS

Ebben az esztendőben szeretnénk rendezettebbé tenni a templom körüli teret is. Úgy terveztük, hogy térkő burkolatot helyezünk a templom köré, illetve egy kopjafát állítatunk református elődeink tiszteletére.

Örömmel és mindenekelőtt Isten iránti hálával számolok be a fenti munkálatokról, továbbá fontosnak tartom, hogy megköszönjük híveink anyagiakban és lelkiekben bizonyított támogatását.

Köszönjük a bukaresti Vallásügyi Államtitkárság, a Paptamási Polgármesteri Hivatal, az RMDSZ megyei és országos szervezetének jóindulatát és anyagi segítségét, nem utolsósorban köszönjük a pályázat kivitelezésében kapott segítséget a Királyhágómelléki Református Egyházkerületnek.

NAGY BRIGITTA, LEKIPÁSZTOR

500. alkalommal hívott közösségre a Szatmári HarangSzó Rádió

Június 12-én, szombaton 11 órától volt hallható a City Rádióban 500. alkalommal a Szatmári HarangSzó Rádió. Rác Ervin lelkipásztor és háttér munkatársa, Szilágyi Levente evangéliummal várta a hallgatókat.

A Szatmári Református Egyházmege vezetősege pénteken egy tortával kedveskedett a szerkesztőnek, a hivatal munkatársaival együtt. Király Lajos esperes elmondta, hogy a magyar rádiózás hosszú utat tett meg az első Budapesten elindított ún. Telefonhírmondótól a napjaink internetes felületein hallgatható hangcsatornáig. Első elnöke, Kozma Miklós – aki egyben a Magyar Távirati Iroda elnöke is volt –, tanító, nevelő és szórakoztató funkciót kívánt a rádióknak.

A Kr. u. 500-ban elhunyt híres kínai matematikus-csillagász, Cu Csung-cse, ha napjainkban megszámolhatná, hogy negyvenkétszer fordul elő a Szentírásban az ötszáz szám és annak bővítményei, bizonyára

párhuzamot vonna a 42. zsolthár szavaival: „Mint a szarvas kívánczik a folyóvízre, úgy kívánczik az én lelkem hozzád, óh Isten!”

Kívánjuk a HarangSzó Rádió 500. adásának alkalmából, hogy továbbra is „szóljon a rádió”, Isten üzenetét, Krisztus útmutatását és szeretetét sugározza a hallgatóságunknak. A HarangSzó rádió „folytatja az ő beszédét...” – mondta az esperes.

Rác Ervin szerkesztő megköszönte a kedvességét. Elárulta, hogy számára a hét egyik felüdítő tevékenysége, amikor készül-

het a műsorra, főleg akkor, amikor a dicsőítő dalokat válogatja.

A műsor célja nem változott az elmúlt tíz évben: az Evangéliumot hirdetni ezen a csatornán is. S amint a harangszó hív a templomba, úgy mi is közösségre hívjuk azokat, akik vágnak a jó szóra. Annyi rossz hírt hallunk, akár ismerősöktől, barátoktól, televízióból, rádióból, hogy sokszor elcsüggedünk és sopánkodva mondjuk: Hát ilyen a világ?! Mi nem áztatni akarunk, hanem azt az örömhírt akarjuk hirdetni, világgá kürtölni, ami 2000 év óta változtat meg embereket, ad reménységet, örömet, és felemel. A rideg világban, a lélek melegségét kereső magányosságban, vagy egyszerűen csak egy kis nyugalmas békére való várakozásunkban az Úr érkezik hozzánk, hogy megerősítsen. Szánjunk Rá, szánjunk magunkra egy kis időt, álljunk szóba Urunkkal, hisz Ő minden szavunkat meghallgatja.

A leghatározottabban beszélni az igazságról

Pásztor Dánielt, a Tiszáninneri Református Egyházkerület huszadik püspökét június 6-án szentelték fel Magyarország egyik legrégebbi református templomában, a miskolc-avasi református templomban.

Az új egyházvezető Csomós Józsefet váltja a püspöki tisztségben, megbízatása hat évre szól. Három évtizede szolgál lelkipásztor-ként, a Borsod megyei Sajóvelezd és Dubicsány lelkésze.

ALKALMASSÁ TESZI AZ ELHÍVOTTAKAT

Pásztor Dániel székfoglaló beszédében azt mondta: egyedül Isten kegyelmében és szeretetében bízhat, aki megengedi, hogy szolgálja és felhasználja püspökként is országa építésében. Emlékeztetett, hogy Isten sohasem az alkalmasokat hívja el a szolgálatra, hanem az elhívottakat teszi alkalmassá a feladatra.

Napjainkban sokszor és sokféleképpen kérdőjeleződik meg Isten igéjének igazsága és a teremtés rendje. A mi szolgálatunk, hogy a Lélek erejével a leghatározottabban hirdessük az ige örök igazságait. Hallgassunk, amikor hallgatni kell, de szóljunk bátran, szeretettel, ha Isten arra indít! – fogalmazott.

A tiszáninneri református püspök az egyház legfontosabb küldetésének az evangélium hirdetését, ezáltal pedig az emberek életének megmentését nevezte.

„Az egyháznak soha nem volt, és ezután sem lehet más a feladata, mint az evangéliumot hirdetve tanítvánnyá tenni másokat. Ez a küldetés hatalmas kiváltság és felelősség.”

Úgy vélte, hogy püspökként őrálló és kormányzó csak úgy lehet, ha maga is Isten által vezetett, naponta kéri fentről az útmutatást, hogy helyes döntéseket hozhasson.

Pásztor Dániel székfoglaló beszédét a Tiszáninneri Református Egyházkerület Jelenések könyvében olvasható vezérigéjével zárta: „Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget” (Jel 14,7).

HIRDETNI AZ IGÉT MINDEN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT

Nem mindig kell szólni, de amikor azt olvassuk, „Szólj!”, az azt jelenti: tanítsd közöttünk Isten igéjét; ez a lelkipásztorok feladata – hívta fel a figyelmet igehirdetésében Balog Zoltán, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke, felidézve az Apostolok cselekedeteiben olvasható intelmet: „Ne félj, hanem szólj, és ne hallgass: mert én veled vagyok!” (ApCsel 18,9–10)

Balog Zoltán szerint napjainkban szellemi küzdelem zajlik, a lelki vezetők feladata pedig megkeresni azokat, akiket Isten elhívott magának. A nagyvárosokban ugyanúgy, mint a legkisebb falvakban meg kell látni és meg kell becsülni azokat a kis közösségeket, amelyekben már csak néhányan vannak.

„Isten igéjének hirdetése: Isten igéje” – idézte a Második Helvét Hitvallást a lelkészi elnök, és így biztatta Pásztor Dánielt: „Van, amikor ellenszél fúj, van, amikor hátszél. Te csak mondd, te csak szólj, mert a szellemi küzdelmet meg kell vívni.”

NEM A MIÉNK AZ EGYHÁZ

A mélytengeri búvárokéhoz hasonlította a püspökök magányát Csomós József, a Tiszáninneri Református Egyházkerület korábbi

püspöke. Köszöntésében azt mondta: hálás azért a munkáért, amelyet korábbi helyetteseként Pásztor Dániel végzett.

Emlékeztetett arra, hogy Istennek terve van az új egyházvezetővel.

„Az egyházkerület közössége bízik benned, örülök, hogy neked adhatom át a püspöki tisztséget.”

A testvéregyházak képviselőjében Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök, Orosz Atanáz görögkatolikus püspök, Juhász Ferenc plébános, az Egri Főegyházmegye pasztorális helynöke és Markovics Zsolt miskolci főrabbi köszöntötték az új református püspököt, egy-egy személyes emléket idézve, lelki útvalót adva szolgálatához.

TÁMASZ A MINDENNAPOKBAN

„Jézus Krisztus arra kérte sajátjait, vegyenek példát róla, vigyék a jó hírt, hirdessék az isteni üzenetet még akkor is, ha sokszor falakba ütköznek. Ez a kérés 2021-ben sem évül el, más módszerekkel és akadályokkal ugyan, de a Biblia tanítását kötelességünk teljesíteni” – fogalmazott ünnepi köszöntőjében Bánné Gál Boglárka, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei közgyűlés elnöke, aki szerint a püspöki szolgálat „Krisztus beszédének megtestesülése”.

A VELEZDI HÁRSFA

Harmincéves gyülekezeti szolgálatra emlékezett vissza Kató Mihály, a Pásztor Dániel által vezetett Borsod megyei Sajóvelezd református gyülekezetének gondnoka.

„Hétről hétre Isten útjára vezetsz bennünket. Kapcsolatod a gyülekezettel a testvérszereteten és tiszteleten alapul. Templomunk előtt áll egy nagy hársfa, amely épp a napokban virágzik. Azt kívánom neked, legyél olyan, mint ez a fa: mélyre nyúló gyökereid kis gyülekezetünk, egyenes törzsedből nyíló ágakon pedig a püspöki szolgálat a virág.”

REFORMATUS.HU

Közel száz fiatal Jézusra figyelt a Pikniken

Ökumenikus zenés istentiszteletet szervezett június 9-re, Piknik elnevezéssel, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Ifjúsági Bizottsága.

Jó hangulatú találkozópontra vált idén is a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa székházának udvara Budapest XI. kerületében. Ez alkalommal közel száz fiatal gyűlt össze Istent dicsőíteni, újra közösségben lenni. Zenei szolgálattal a baptista Mabim, a pünkösdi PZM és az evangélikus Közel akusztik zenekar készült.

Pataky Albert pünkösdi egyházelnök a „figyeljétek hitvallásunk apostolára és főpapjára, Jézusra” ige (Zsid 3,1b) alapján prédikált.

Az igehirdető arról beszélt, hogy életünkben a fő kérdés az: kire figyelünk, mire figye-

lünk? Mert sok minden elvonja a figyelmünket Jézusról, aki a hitünk, hitvallásunk alapja. Ha figyelünk Jézusra, akkor megismerjük az Atya akaratát az életünkre vonatkozóan. Rá figyelve mi is apostolok, küldöttek, közbenjárók lehetünk.

Az estét a Közel akusztik evangélikus zenekar koncertje zárta. Az éneklapok mellett a résztvevők kezükbe kapták a Magyarországi Evangélikus Egyház Ararat Teremtésvédelmi Munkaágának magpapírját is, így is hirdetve egyházuk teremtésvédelmi programját.

EVANGELIKUS.HU

A keresztyénség történelmében a legnagyobb növekedést éli át

„Menjetek el szerte az egész világba, hirdesétek az evangéliumot minden teremtménynek!” (Mk 16,15)

Valójában a német 3sat műsorvezetője, Gert Scobel azt tervezte, hogy megvitatja a keresztyén egyházak válságát. Beszélgetőtársai azonban, különösen Hans Joas szociológus, nem akarták követni eredeti tervét a Templomok üresen című műsorban.

ELLENTMONDÁSOS KÉP

Németországban sok embernek az a benyomása, hogy a keresztyénség eltűnik, közben pedig globális összehasonlításban a Krisztust követők nagy és színes világtábora a történelem egyik legnagyobb növekedését éli át. Ezt mondta Hans Joas szociológus a berlini Humboldt Egyetem teológiai karáról azon a beszélgetésen, amelyet Gert Scobel tartott.

A műsor címe: „Templomok üresen”. A Brémai Egyetem vallástudósa, Gritt Klinkhammer és a Kölni Egyetem vallástudósa, Michael Blume a keresztyén egyházak feltételezett válságáról is szólnak.

A megbeszélés során videófelvevételeket is bemutatnak, melyek sok borzalmat ábrázoltak a templomépületek erőszakos lebontásától vagy lerombolásától kezdve a lakosság vallási-felekezeti érdektelenségén át a papi pálya megtorpanásáig.

A közszolgálati műsorszolgáltató idejétmúlt dogmákat és visszaélési botrányokat említett a keresztyén egyházak válságának okaként.

Hans Joas szociológus egyértelműen elmentmondott ennek. Tapasztalata szerint a templomok (kivéve a pandémia alatti kényszerbezártságot) nem üresek, amint azt a program címe sugallja.

AZ EGYHÁZI ISTENTISZTELEK LÁTOGATOTTSÁGA A NAPI HÍREK NÉZETTSÉGÉVEL VETEKSZIK

Még akkor is, ha ma a németországi katolikusoknak csak tíz százaléka jár templomba vasárnap – körülbelül 25 millió katolikus él

Németországban –, ez 2,5 millió embert jelent, aki részt vesz ugyanazon az eseményen minden vasárnap.

A protestánsok száma 20,7 millió, részvételi arányuk hasonló a római katolikusokéhoz. Ez vasárnaponként kb. 4,7–5,1 millió templomba járó, hitét gyakorló keresztyént/keresztyént jelent.

„Mutasson nekem egy eseményt Németországban, amelynek látogatottsága eléri ezeket a számokat” – mondta Joas.

A berlini szociológus számára a média „túl éles ellentétet” von le a második világháború utáni németországi keresztyénség helyzete, a templomlátogatás mértéke és a jelen között. A szekularizáció azonban már a 18. században megkezdődött – mutatott rá a szociológus. Eszerint II. Vilmos császár (1859–1941) arra számított, hogy a keresztyénség Poroszországban eltűnik a következő ötven évben. Elvileg Joas Németország történelmét „a keresztyénség belső újjáéledése alábecsülésékként” tekinti.

A VALLÁS KIFEJEZÉSI FORMÁJA EGYRE EGYEDIBBÉ VÁLIK

Az evangéliumi mozgalmakra szakosodott vallástudós, Klinkhammer kijelentette: „A vallás a jövőben sem válik feleslegessé. De kifejezési formája egyre egyedibbé válik. Ezért lesz nehezebb dolguk az olyan nagy intézményeknek, mint az egyházak.”

Ez a vélemény illeszkedik egy másik vallástudós, Ina Wunn kijelentéséhez: „A hivatalos egyház nyilván bizonyos formákban túlélte önmagát. Sokan nem értik a mai egyházak tegnapi, sőt tegnapelőtti formáit, bizonyos gyakorlatait. Tehát az olyan egyház befolyása, amely az állam kiterjesztett karjának tűnik, veszít súlyából...”

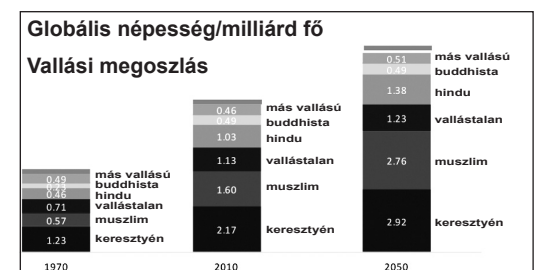
Klinkhammer a karizmatikus keresztyénség növekedését látja az egyház harmadik nagy korszakában, a Szentlélek-korszakban. Másrészt a keresztyénség olyan embereket vonz, akik sokat foglalkoznak az emberek életkörülményeinek gyógyításával és javításával.

Érdekes, hogy az egyébként fundamentalista jelenségeket, vallásgyakorlási formákat másokkal, modern „hangszereléssel” lecserélő karizmatikusok is „világos fundamentalista álláspontból” érvelnek a válás, a homoszexualitás és az abortusz ellen, főként Latin-Amerikában és Afrikában, hatalmas népszerűséggel. Az amerikai keresztyénséget sokan „jóléti evangéliummal” vádolják.

A NÖVEKEDÉS OKAI

„A keresztyénség gyorsan növekszik az egész világon. Ennek demográfiai okai is vannak” – mondta Joas. Gyorsan növekszik a keresztyén országok népessége Európán kívül. De a létszám növekedéséhez hozzájárulnak az afrikai és a kelet-ázsiai vallásos hittérítők is.

Joas Dél-Korea példáját „rendkívül érdekesnek” tartja. Az ország gyors gazdasági és műszaki modernizációs folyamata együtt jár a saját keresztyén vallásformák (poszt-modern reformátusság) megerősödésével, ugyanakkor a keresztyénség megszokott formáinak elhagyásával is.

LEGFRISSEBB ADATOK TÁBLÁZATA A NÖVEKEDÉSRŐL

Az előrejelzések szerint a globális keresztyén népesség növekedése körülbelül ugyanolyan ütemű lesz, mint a 2010–2050 közötti globális népességnövekedés. A világ keresztyéinek legnagyobb része 2010-től Amerikában élt, 2050-re pedig a keresztyének legnagyobb része várhatóan a Szaharától délre elterülő Afrikában lesz.

A globális keresztyén népesség gazdasági növekedése, ereje várhatóan még inkább nőni fog, de lényegesen kisebb lesz, mint az egész világ gazdasági növekedése. Egyelőre nagy rejtély a kínai keresztyénség, amely szintén előre nem látottan növekszik.

Az elkövetkező években a keresztyén lakossággal összefüggő gazdasági befolyás globális megoszlásában várhatóan továbbra is nagyrészt Amerika vezet, Európában a hatás kissé csökken, a Szaharától délre fekvő Afrikában és az ázsiai–csendes-óceáni régióban pedig kissé növekedni fog.

Különös irodalmi időutazás báró Wesselényi

Nemrég, a nápolyi-kék éggel keretezett május végi napok egyikén, lassú léptekkel sétálgattam a római Angyalvár oldalától a Vatikán felé vezető, világszerte ismert sugárúthoz, a Via della Conciliazionéhoz.

Tekintetemet még megmártogattam a Tevere folyó nyugodt, zöld vizében, hogy így frissítve látásomat, befogadhassam a témérdek látnivalót, még inkább történelmi idők egymást átfedő szellemi jelenlétét, a történetekkel, pápás és fejedelmi regékkel láthatatlanul is túlszűfolt 500 méteres út páratlan atmoszféráját. S Róma sok ezer éves, minden kövével, épületével, romjával, lüktetésével elsüllyedt birodalmakat, keresztyén kultúrát alakító történetét, az ókori világbirodalom máig érezhető auráját is magamban keringetve.

Mert a múlt a jelenen át a jövőbe árasztja fényeit és árnyékait, le nem álló körhinta vagy óriáskerék módján.

Ahogy ballagtam a Vatikáni Rádiót is érintve a katolicizmus főutcája felé, időutazásban cikázó, olykor valóban szédítően kontrasztos gondolataimat földhöz szegezte a jelenkor valósága.

A vallási világközpont, hivatalos nevén Vatikánvárosi Állam Megbékélés sugárúti bejáratánál modern páncélozott gépjármű terpeszkedett, mellette gépfegyveres katonák biztonsági láncsal határolva zárták le a zárándokok útját. Csak ezt a hadállást kikerülve lehetett továbbmenni.

Igen, ez a jelen, érthető, de a római katolikus hit világfővárosába vezető út elején ez kór- és korjelzés, s egyben intés, erős emlékeztetés nem csak a Vatikán, de egész vi-

lágunk sajátosan állandó, kiszámíthatatlan terrorfenyegetettségére. Ebben a városképben mennyire, de mennyire más volt a nehézfegyveres jármű és a Szent Péter-katedrális sziluettje között találkozni Ővele, aki elragadó erdélyi kedvességével, kifinomult műveltségével, érzékeny, figyelmes írói lelkületével várt rám a sugárút elején.

A biztonsági okokból többszörös kordonnal körülkerített Szent Péter téri katedrális bejáratáig az említett 500 méter ezernyi lépéssé lassult beszélgetésünkkel dokumentumfilm-forgatássá változott.

Ott fogadott hadadi báró Wesselényi Polixéna, kilépve a történelmi félhomályból, a történelmi nevének és nemzetünkért élő-haló Wesselényiek, Bánffyok hepehupás Szilágyságából, a Partium szemet-lelket ringató hegyvonulatai közül, egyenesen a

magyar reformkorból libbent mellém könnyedén, szellemesen, kellemesen.

Erről a különös, irodalmi, idők feletti sértől mesélek Olvasóimnak igaz történetet.

LA SIGNORA UNGHERESE

Honnan az ismeretségünk? Több helyről és több szalon alakult ki. A magyar irodalom első női útleírásírója, hadadi báró Wesselényi Polixéna (1801–1878), 1842-ben Kolozsvárott adta ki műfajteremtő útleírását, *Olaszthoni és schweizi* utazás címmel. Ennek a nagyszerű, vérbő és ízes, mégis női bájjal, észjárással megírt útleírásnak a Magyar Hírmondóban megjelent, majd Budapesten 1981-ben kiadott, Áprily Lajos erdélyi református költőnk fia, Jékely Zoltán által jegyzetekkel és utószóval feldíszített kiadása volt az útikalauzom ezen a 2021. május végi római és vatikáni, lamentációs barangolásom során.

Meghatározó az volt, hogy Polixéna bárónő a családjával annak a partiumi, szilágysági földnek volt a birtokosa és művelő gazdája egykoron századokon át, ahová az én anyai őseimet báró Wesselényi Ferenc svájci útja során hívta meg Hadadra az 1700-as évek elején.

Ott aztán Jakob Johann Hotz felmenő, a báró úr jóvoltából és a német telepeselek gyülekezeti gondnokaként és képviselőjeként, templomot építtetett. És iskolát alapítottak, meg prédikátort hívtak. Buzgó protestánsként, svájci reformátusként Hotz szépapám kötött a bárónőhöz.

A föld, az anyaföld, a szilágysági otthon. Meg az anyanyelv, ami Polixéna irodalmi remeklésében minduntalan honi zamatokkal, ízekkel tölti meg, boldogítja lelkemet.

Ahogy férfilelkével a Polixéniától még az 1980-as években is erősen lenyűgözött Jékely Zoltán író fogalmazott: „Mintha Bethlen Miklósnak, Mikes Kelemennek, Apor Péternek s a protestáns barokk nagy prédikátorainak nyelve, szókinccse áradna belőle.” A gyermekkor háza népével és a föld népével együtt lélekké gyúrt szóemlékek szóttesével.

KÁLVINISTA ÖNTUDATTAL A PÁPÁNÁL

A magyar bárónő rendíthetetlen kálvinizmusával megragadta az én lelkemet is. Pontosabban kálvinista öntudatának erejével,

RÓMA, SZENT PÉTER TÉR

Polixéna lelki bédekkerével a kezemben

s egyben azzal a lelkiismereti vívódásával, ami a más koordinátarendszer, a pápai hatalom személyes közelébe érkezett reformata hölgy szívében feltámadt az illem és az öntudat hullámverései közben. Sikertelen közbenjárással audienciát kieszközölni számára XVI. Gergelynél.

Felhívták figyelmét a szigorú vatikáni etikett betartására, s figyelmeztették: az egyház fejének kijáró láb- és kézcsókot a kálvinista előkelő hölgy sem kerülheti ki.

A vasárnap délelőtti audienciát megelőző szombat este még így dohog, s ír naplójában: „Mint Calvin buzgó követője keményen feltevém magamban, hogy azt teljességgel nem teszem.” Aztán útközben valami mégis módosult. S amikor ott állt a Santo Padre előtt, igen éles megfigyelőkészséggel rögzített minden szekundumot és mozzanatot:

„Tisztes tekintete talán még nyolcvan éveken felülinek is mutatta. (70 éves volt akkor XVI. Gergely). Egypár lépést előnkbe téve, s megállva, jobb kezét kissé kinyújtá, úgy, mint mikor gyermekeinknek csókolásra nyújtjuk kezünket. Mi magunkat csak meghajtvva megállánk. Nem tudom, mit gondolt. Hihető elfogultságnak tulajdonította. Kinyújtott kezével megáldá bennünket, s oly kegyes, igazán atyai engedékeny tekintettel mosolyga, hogy megszégyenülve tettemért, mely most mint nevetlen gorombaság tűnik fel előttem, szerettem volna nyakába ugrani, s tiszta szívből bocsánatot kérni érte.”

Aztán a pápa érdeklődött, mióta van Rómában, hogyan tetszik Szent Péter temploma, megdicsérte választékos olasz beszédét. Ám az egyházfő is vizsgázott ezen az audiencián. Kicsit a magyarokról alkotott sorsszemlélet mutatkozott meg szavaiban.

Lehet, hogy ez 200 év alatt még mindig nem változott jelentősen? Hadadi báró Wesselényi Polixénát megkérdezte a pápa: „Hát Magyarországon mi nyelvet beszélnek? Németet-e? »Tulajdon nyelvünket.« »És a latint?« »Nem, Santo Padre: a magyart.«”

POLIXÉNÁVAL KEZEMBEN TÖPRENGTEM A SZENT PÉTER TÉREN

Szó szerint így volt. Nem is tudom, kire voltam jobban kíváncsi. Rómára, a Vatikánra vagy Wesselényi Polixénára? Valamennyiükre?

Merthogy az én útikalauzum ő volt, amint hátizsákomban cipelt 460 oldalas, róla, élményeiről szóló kiadványa vezetett.

A magyar irodalom első útleírásírója kalauzolt múltban és akkori jelenben, akinek rokonai között erdélyi nagyasszonyok közül a legkiválóbbak is felsorakoznak, miként a református imádkozásban marandó gyöngyszemeket írt Petróczy Kata Szidónia bárónő (1658–1708).

Mintha Adyt olvasnám, valóságos himnuszos, ódás magasztalássá formálja Polixéna szilágysági szavait, amikor könyvének elején így lelkesül:

„Róma, mely sok századokig a földnek uralkodónéja valál, és ested után még most is nagy vagy! Róma, ki láthat téged anélkül, hogy szíve, lelke ne hevüljön, hogy szemét könny ne lepje el? Ki az közülünk, kinek fitalkori álmai főbb tárgya te ne voltál volna? – Dicső Róma! Idvezellek! Leszállottál ugyan uralkodószékedről, de elhagyatott helyzettedben, az özvegység sötét fátyola alól is tündöklik hajdani nagyságod fénylő koronája. Nagy vagy elhagyattatásodban. Királyné vagy még most is.”

Milyen nagyszerű így a világ egyik legdicsőbb, leggazdagabb múltú városát Polixénával, spirituális, szellemes, kelles és hitese útkönyvével bebarangolni. Már nem utcákon járok-kelek, hanem

történelmi utakon, történéseken, regéken és igaz történeteken, magas teológián és históriás cselvetéseken, a rettenetek Rómáján és a mártírok katakombáin, Péter és Pál Krisztus-követő útjának testamentumos városán át... Benne a valdensesk, olasz protestáns testvéreink sokszázados hithűségével és az ugyancsak világszerte ismert könyvtárukkal, akadémiajukkal. A filozófusok, költők és szónokok, a rendezőteremtő római jog és a várostervezés meg az építészet nagyjai, Michelangelókkal, Raffaellókkal...

Mély múlttal, ami a jövőnek ma is biztos fundamentuma.

POLIXÉNA ÉS MENUHIN

Az ugyancsak méltán világhírű, Stradivari- és Amati-hegedűk lenyűgöző megszólaltatója, Yehudi Menuhin nyilatkozott valamikor a '80-as években e titokzatos és csodálatos hangszerekről.

„Némelyiket több emberöltőn át érintetlenül kell hagyni, hogy megérlelődjék és kicsendülhessen belőle az a hang, mely aztán, ha megszólaltatják, minden többi társukétól különbözik, egyszeri és össze nem téveszthető.”

A Mester tudott egy Stradivariról, amit az 1980-as évekig még senki sem szólaltatott meg. Senki nem nyúlt hozzá, még a lakkozás is eredeti volt rajta.

Ezt a történetet Jékely Zoltán életrajz-értékelésében így kommentálta: „Amikor Wesselényi Polixéna útirajzát elolvastam, a Menuhin emlegette Stradivari jutott eszembe. Vajha meg tudnám határozni azt a »hegedűhangot«, mely az ő esetében is egyszeri, utánozhatatlan, senkiével össze nem téveszthető! Olyan az, mint hadadi, szilágysági szülőföldje »forrás tisztaságú hegyi patak csobogása.«”

Ezt a csobogó, csevegő, könnyed, mégis erdélyi sorsszínekkel gazdagon árnyalt, gyönyörű csobogást hallottam meg a Via della Conciliazione elején, szemben a Szent Péter-katedrálissal, 2021. május vége nápolyi-kék ege alatt...

Kedvem támadt genfi zsoltárt dúdolni magyar, szívemhez nőtt szövegével: Mint a szép híves patakra a lelke kívánczik... Hála Néked, Uram! Köszönöm, la Signora Ungherese!

A 2021 évi presbiterválasztások üteme

1. Augusztus 29. (Új kenyér ünnepe) – A jelölő közgyűlés első ízben való kihirdetése
2. Szeptember 5. – A jelölő közgyűlés második ízben való kihirdetése, az ügyintéző bizottságok megválasztása
3. Szeptember 12. – Jelölő közgyűlés. A jelöltek listájának kifüggesztése
5. Szeptember 13-15. – Óvások benyújtása
6. Szeptember 16-19. – Az óvások elbírálása. Az elbírálások kikézésítése
7. Szeptember 20-22. – Az ügyintéző bizottságok határozatainak esetleges megfellebbezése
8. Szeptember 26. – A választó közgyűlés első ízben való meghirdetése, a jelöltek bemutatása
9. Szeptember 23-30. – A fellebbezések Egyházkerületi Választási Bizottság általi elbírálása és a határozatok kikézésítése
10. Október 3. – A választó közgyűlés második ízben való meghirdetése, a jelöltek megkérdezése
11. Október 10. – Választó közgyűlés, a szavazatok összesámlálása, az eredmény közzététele
12. Október 11-25. – A fellebbezések benyújtása a presbitérium lelkész elnökéhez
13. Október 26-29. – Az új Presbitérium alakuló ülése, főgondnok, gondnok megválasztása, az esetleges fellebbezések észrevételezése (Kánon 47. paragrafus)
14. Október 29.–november 5. – A fellebbezések esperes elé terjesztése. A fellebbezésekről a legközelebbi egyházmegyei tanácsülés dönt.
15. Október 31. – Az újonnan választott presbiterek fogadalomtétele.

Amikor perceként múlik az élet – ima és hálaadás

Drámai perceknek lehetnek szemtanúi, akik követték a labdarúgó Európa-bajnokság június 12-i esti mérkőzését, a Dánia–Finnország összecsapást. Christian Eriksent újra-élesztették a pályán, és rengetegen aggódtak a játékos életéért. A hírek szerint jobban van, nekünk pedig lehetőségünk van az ima mellett hálát adni az élet értékéért.

Döbbenet, aggodalom, könnyek. Valahogy így foglalható össze röviden, hogy mi történt a labdarúgó Európa-bajnokság második napján Koppenhágában, a Dánia–Finnország csoportmérkőzés első félidejének hajrájában.

Christian Eriksen összeesett a pályán, és az életéért küzdöttek hosszú percekig a stadionban. A helyszínen a nagyjából 25 ezer néző, csapattársak, ellenfelek, valamint a tv-képernyők mögött valószínűleg még több millióan kulcsolták hozzám hasonlóan imára kezüket, hogy ne történjen nagy baj. Sokkoló volt látni a labdarúgó zokogó párját, akit a dán játékosok próbáltak vigasztalni.

Néha hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy mennyire természetes, hogy élünk. Az, hogy este lefekszünk, reggel felkelünk,

napközben végezzük a dolgainkat, esetleg örülünk vagy épp bosszankodunk valamiért, de talán nem mindig értékeljük a pillanatot, a napokat, éveket, amelyeket Isten ad számunkra.

Aztán érkezik egy ilyen szituáció a semmiből: egy klasszis labdarúgó – aki épp olasz bajnok lett pár héttel ezelőtt –, akiről azt gondolhatnánk, hogy mindene megvan, egyik pillanatról a másikra összeesik a pályán.

Most februárban volt 29 éves, nálam alig fél évvel fiatalabb. Hirtelen arcon üt a felismerés, hogy bizony hiába gondolom azt néha, mégsem én vagyok az életem ura. Ő máshol van, aki segít nekünk és vigyáz ránk, akihez fohászkozhatunk nap mint nap.

Aztán érkezett a hír, hogy stabil a játékos állapota. A hírek után kicsit fellelegezhettünk, azonban ne felejtünk el egy nagyon fontos dolgot: hálát adni, hogy megmenekült egy emberélet, és imádkozunk is érte, hogy Eriksen jobban legyen. Mi pedig értékeljük az életet, amely egyik pillanatról a másikra megváltozhat bárki számára...

HORTOBÁGYI TIBOR

FOTÓ: FRIEDEMANN VOGEL / POOL / AFP

Fricska – Mennyi az idő?

Egy férfi egész éjjel vezetett, és már eljött a reggel. Elhatározta, hogy a következő városban megáll egy csendes helyen, és alszik egy-két órát. De a „csendes hely” valójában a főútvonala volt a város kocogóinak. Amint a férfi elszundított, valaki bekopogtatott az ablakán. Egy helyi kocogó keltette fel. „Bocsásson meg a zavarásért, de nem tudná megmondani, hogy hány óra van?” A férfi megmondta: „8.15.” A kocogó megköszön-

te, majd továbbfutott. A férfi ismét elhelyezkedett az alváshoz, ám újra kopogtak az ablakon. Egy másik futó volt. Az időt kérdezte. „8.25.” Most már látta, hogy csak idő kérdése, és újabb emberek fogják megkérdezni tőle a pontos időt. Fogott egy tollat és papírt, majd kiírta a szélvédőre: „Nem tudom, hány óra van!” Ismét hozzákészült az alváshoz, de ismét kopogtatott az ablakon: „Uram! A pontos idő 8.45.”

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghitea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Erdei-Árva István Béla, Fábíán Tibor, Tokár Sándor, Törös Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujzag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentkereszt Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.